Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראָשען | היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 102 | Łódź, Wtorek, 3 maja 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, כ״ז ניסן תרצ״ב | № 102

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאדז, פעטריסאווער 21, טעל. 224-71

אבבול אויף פוילען

אז פוילישע מיליטער האט געזאלט איינעהמען דאנציג

נאר פראנקרייך איז געווען דערגעגען.—א פאנטאסטישע געשיכטע וועגען אנ׳אינטערוויאו מיט׳ן דאנציגער הויך-קאמיסאר

וואַרשאַ, 2. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) די בערלינער ראַדיאָ-סטאַציע האָט היינט פערעפענטליכט אַ סענסאַציאָנעלען קאָמוניקאַט פון דער טעלעגראַפען-אוניאָן.

דער דאָזיגער קאָמוניקאַט איז אויפגענומען געוואָרען אין לאָנדאָן און אין איהם ווערט געזאָגט:

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אָבגעשטערענגטער לאַגע אין דאַנציג האָט דער ספעציעלער בעריכט-געבער פון דער לאָנדאָנער צייטונג „דיילי עקספרעס" בעקומען אין דאַנציג אַ ידיעה פון אַ העכסט-בע-גלויבטער קוועלע, אַז דער דאַנציגער הויך-קאָ-מיסאַר גראַף גראווינא האָט אויפמערקזאַם געמאַכט דעם גענעראַל-סעקרעטאר פון פעלקער-בונד, דר׳מאָן אויף דער געפאַהר, וואָס דראָהט דעם שלום אין אייראָפּא, אין פאַל ווען די פאָליאַקען וועלען אַריינ-מאַרשירען קיין דאַנציג.

דער „דייל עקספרעס" מעלדעט ווייטער, אַז די פאָליאַקען האָבען דורכגעפיהרט אַלע פאָרבעריי-טונגען צו פערנעהמען דאַנציג און נאָך דעם פעד-גאַנגענעם שבת זענען ווענען דעם אָנגעקומען איבּ-סטרוקציעס פון פראַנקרייך.

די לעצטע אינסטרוקציעס פון פראַנקרייך זענען געווען, אַז מ׳זאָל דערווייל אָפּהאַלטען דעם מאַרש.

דער דאַנציגער הויך-קאָמיסאַר גראַף גראַווינאַ האָט ווייטער דערקלערט דעם קאָרעספּאָנדענט, אַז דאָס וואָלט געווען אַ פאַקטישער אָנהויב פון אַ מלחמה צווישען פוילען און דייטשלאַנד, ווייל 24 שעה נאָכדעם, ווי דער פוילישער פלאָט וואָלט אָנגעקומען קיין דאַנציג, וואָלט שוין דאָרט געווען דער דייטשער קריגס-פלאָט.

דער „דיילי עקספּרעס" ווייזט אָן דערויף, אַז פוילען העדרדיקט די דאַנציגער ווירטשאַפט דורך דעם, וואָס דער גאַנצער שיף-פערקעהר איז איבּער-געטראָגען געוואָרען קיין גדיניע.

דערזעלבער קאָמוניקאַט איז אויך פערעפענט-ליכט אין דער לאָנדאָנער צייטונג „דיילי הערלאָד" וועלכע שרייבּט:

„דאַנציג איז איצט, צוליב די בייע פוילישע מיליטער-גארניזאָנען אין טשעוו און גרודזשאָנדז אינגאַנצען אַרומגערינגעלט פון פויליש מיליטער".

די היינטיגע פוילישע נאָכמיטאָג-פרעסע אין וואַרשאַ פאַלט שטאַרק אָן אויפ׳ן דאַנציגער הויך-קאָמיסאַר, פאַרוואָס ער האָט אויסגעטראַכט אַזעלכע נאַרישע באָבּע-מעשיות.

דאַנציג, 2. (טעלעפאָניש) דער הויך-קאָמי-סאַר גראַף גראַווינאַ האָט פערעפענטליכט אַ קאָמוּ-ניקאַט, אין וועלכען ער לייקענט אָפּ קאַטעגאָריש אַז ער זאָל האָבען געגעבען וואָסער׳ען בישט-איז אינטערוויאו דעם קאָרעספאָנדענט פון „דיילי עקס-פרעס".

וואַרשאַ, 2. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָר-רעספאָנדענט) די אַגענץ „איסקראַ" האָט זיך טעלע-פאָניש געווענדעט צום סעקרעטאַריאַט פון הויך-קאָ-מיסאַר פון דעם פעלקער-בונד אין דאַנציג מיט דער פראַגע, צי דער אינטערוויאו אין „דיילי עקספרעס" איז אַ ריכטיגער.

דער שעף פון קאַבינעט גראַף גראַווינאַ האָט געענטפערט:

„דער סעקרעטאַר פון הויך-קאָמיסאַר פון דעם פעלקער-בונד אין דאַנציג לייקענט אָמ׳ענערגיש-סטען אָפּ דאָס אַלץ, וואָס עס האָט אָנגעגעבען דער קאָרעספאָנדענט פון „דיילי עקספרעס" אין שייכות מיט דער טעטיגקייט און דער פערזאָן פון גראַף גראַווינאַ.

מאקדאנאלד זאל דימיסיאנירען

לאָנדאָן, 2. (ספּ. טעל.) מען איז דאָ שטאַרק אונרוהיג צוליב מאַקדאָנאַלד׳ס געזונד-צושטאַנד, מיט זיין רעכטען אויג האַלט עס שלעכט.

אין די פּאָליטישע קרייזען מאַכט מען אויפ-מערקזאַם דערויף, אַז מאַקדאָנאַלד האָט היינט גע-האַט אַ געשפרעך מיט באַלדווינ׳ען, און מ׳רעדט דעריבער, אַז מאַקדאָנאַלד זאָל אָפּטרעטען פון זיין אַמט.

אַ קוואַליפיצירטע
פערקויפערין
איז דער שיך-בראַנזשע
ווערט זאַפאַרט געזוכט
ביי ראַדזאַנאָווער
3 נאָוואָמיעסקאַ.

ASEKURACJA ■ פערזיכערונגען
פון פאַבריקען געגען פייער. אַלער ארט סחורה-לאַגערן
געגען פייער און גנבה.
וואוינונגען געגען פייער און גנבה
ווי אויך טראַנספּאָרט-פערזיכערונגען פיהרט אויס רעיעל און פּינקטליך
אויף גינסטיגע בעדינגונגען
מרדכי חיים רומקאָווסקי
קילינסקיעגאָ 105, טעל. 112-50.
2661

נאַרוטאָוויטשאַ — 20 — זאַל פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטשאַ — 20 —
אָבּער-קאַנטאָר משה קוסעוויצקי איז לאָדז!!!
שבת פרשת אמור (14. מאַי 1932) פריימאָג-צונאַכטס קבלת שבת,
צומאָרגענס אום 9 פריה שחרית און מוסף. דער ראש פון די יודישע חזנים
אין פוילען, אויבּערקאַנטאָר פון דער וואַרשעווער טלאָמאַצקער סינאַגאָגע
ה׳ משה קוסעוויצקי
האָט ענדליך בעוויליגט אויף איין שבת צו קומען קיין לאָדז. די בעזוכער פון „פיל-האַרמאָניע" וועלען האָבען די זכיה צו הערען דעם גרויסען יודישען קינסטלער, דעם וועלט-בעריהמטען לירישען טענאָר מיט זיינע מתיקות׳דיגע תפילות. אויבּער-קאַנטאָר משה קוסעוויצקי וועט דאָס מאָל איבּעראַשען דעם עולם מיט זיין ערשטקלאַסיגען רעפערטואַר מיט זיין וואונדערליכען „כפירה"-צייל׳ען, וואָס בעצויבערט די צוהערער. אינ׳ם דאַווענען בעטייליגט זיך דער לאָדזער פּראָפעסיאָנעלער גוט-איינשטודירטער כאָר אונטער דער לייטונג פון דעם וועלכער איז צוריקגעקומען פון העריץ רובין, זיין שטודיום-רייזע פון לאָנדאָן. יונגען טאַלאַנטפולען דיריגענט
די איינטריטס-קאַרטען זענען ערמעסיגט פון 1 זל. ביז 2 זל. — בילעטען-פערקויף: אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע, ביי ה׳ י׳ זעלמאַנאָוויטש עק פּיעטריקאָווער און פּאָלודניאָווע און ביי דיאַמענט אין וואַרשע-געשעפט, נאָוואָמיעסקאַ 24.
בעמערקונג: פאַר פרויען בעזונדערע רעזערווירטע פלעצער.
2786

☛ מיר קויפען ☚
א מאַשין צו אַפּרעטירען
מיט אַ דורכמעסער פון 2 מעטער און ברייט 1 מעטער,
ווי אויך א צוויי-פאַרביגע
קאַלאַנדער-פּרעס
ברייט 1 מעטער, געניצטע אָדער נייע.
שריפטליכע און טעלעפאָנישע אָנמעלדונגען אונטער „Apretura" אין אַדמינ. פון נייעם פאָלקסבלאט" טעל. 224-71.
2793

ב״ה
מען איז מודיע, אז דער אינהאַבער פון דער מקוה יודישע גאַס 10 האָט
פערלוירען חזקת כשרות,
סען מען די מקוה פון היינט אן נישט בענוצען.
ועד הרבנים ביי דער יודישער
קהלה אין לאדז.
ב׳ קדושים תרצ״ב.
2787

רעכער
אויף דער מאַשי
ווערען אויסגענייט
שרודמיעסקאַ 8.

רעשטען
לאדז, נאָוואָמיעסקאַ 5
פראָנט, 2-טער שטאָק
פערשידענע קאַמגאַרנס,
ביליצער, טאָמאַשאָווער און לאָדזער
אויף אַנציגער און פּאַלטענס
ווי אויך די מאָדערנסטע דאַמען-
שטאָפען אויף פּאַלטנס און קאָסטיומען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך, ביי
SZCZĘSLIWY
געדענקט נאָר
אין פראָנט, II שטאָק

בעקאַנטמאַכונג.
זונטאָג, דעם 15-טען מאַי 1932, פּינקטליך 5 אַ זייגער נאָכמ. אין זאַל פון „הזמיר", אַל. קאָשטשושקי 21, קומט פאָר די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון דער קאָאָפּעראַטיווער קליינהענדלער-באַנק, לאָדז, אָגראָדאָוואַ 2, מיט דער טאָג-אָרדנונג: 1) ערעפנונג; 2) וואַהלען פון אַ פּרעזידיום; 3) דאָס איבּערליינען דעם פּראָטאָקאָל פון דער פריהערדיגער אַלגעמיינער פערזאַמלונג; 4) בעריכטען: א. פון דער פערוואַל-טונג, ב. פון ראַט, ג. פונם פערבאַנד פון די יודישע קאָאָפּעראַטיווע געזעל-שאַפטען אין פוילען; 5) דאָס בעשטעטיגען דעם בילאַנס פאַר׳ן יאָהר 1931; 6) וואַהלען פון 1 מיטגליד אין דער פערוואַלטונג און 3 מיטגלידער אין אויפזיכטס-ראַט, אנשטאָט די אויסגעלאָסענע; 7) דאָס אָננעהמען דעם בוד-זשעט פאַר׳ן יאָהר 1932.
ראַט און פערוואַלטונג
פון דער קאָאָפּ. קליינהענדלער-באַנק אין לאָדז, אָגראָדאָוואַ 2
בעמערקונג: פאָרשלאָגען צו דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג מוזען פאָרגעטראָגען ווערען צו דער פערוואַלטונג 7 טעג פאַר דער פערזאַמלונג.
2768

נאך די וואהלען אין פראנקרייך

וואס קאן מען דרינגען פון די וואהל-רעזולטאטען. — אויסגעצייכענטע פאזיציע פון די לינקע, ובפרט פון די ראדיקאלען

פאריז, 2. (ספ. טעל.) די ערשטע אפשטימונגען האבען געגעבען פאלגענדע רעזולטאטען: צווישען די 224 געוועהלטע געפינען זיך 200 געוועזענע דעפוטאטען און 24 נייע.

די גענויערע אפשטימונג וועט דעצידירען דעם גורל פון די איבעריגע 387 מאנדאטען.

אין די שוין הערגערייכטע רעזולטאטען לאזט זיך גלייך מערקען דאס פאלען פון די צאהל רעכטע שטימען און די אויסגעצייכענטע פאזיציע פון די לינקע און דער עיקר פון די ראדיקאלען, וועלכע האבען נעכטען נישט נאר נישט פערלוירען קיין איין מאנדאט, נאר להיפוך געוואונען עטליכע נייע.

די נעכטען געוועהלטע דעפוטאטען געהערען צו פאלגענדע גרופירונגען: קאנסערוואטיווע 2 מאנדאטען: מעסיגע 64; קריסטליכע דעמאקראטען — 10; לינקע רעפובליקאנער פון טארדיעס פארטיי — 25; ראדיקאלע רעפובליקאנער — 20; געזעלשאפטליכע ראדיקאלען פון העריא'ן — 55; סאציאליסטישע רעפובליקאנער, פון פענלעווע'ס שיטה — 12; סאציאליסטען — 39; קאמוניסטען — 2.

די ראדיקאלע צייטונג „עוור" פערזיכערט, אז דעם קומענדיגען זונטאג וועט קומען צו אן'ענטגילטיגען זיג פון די לינקע.

דאס זעלבע טענה'ט אויך קא'א'ס „וואלאנטע". אין אן'ארטיקעל א. ב. „שטארקע איבערגרופירונג אויף לינקס", גיט דער „מאטען" צו פערשטיין, אז שוין היינט דארף מען זיך רעכענען מיט דער נטיה פון דער מעהרהייט צו דער ראדיקאלער ריכטונג.

„פטי פאריזיען" שטרייכט אונטער די גרויסע צאהל פון די ראדיקאלע דעפוטאטען און די פערספעקטיווען פון דער צווייטער אפשטימונג, וואס זענען גינסטיג פאר דער מעהרהייט פון דער רעפובליקאנישער קאנצענטראציע.

„עקא דע פארי" שרייבט, אז בכלל איז די סיטואציע פערבליבען אהן גרויסע ענדערונגען, און אז די ראדיקאלען וועלען זיגען אויפ'ן חשבון פון די סאציאליסטען.

די „רעפובליק" פערזיכערט אבער, אין אנ־ארטיקעל פון פייפערן, אז די ראדיקאלען וועלען אפהאלטען א נצחון אויפ'ן חשבון פון מעסיגע און רעכטע.

צ. א. זענען בעת די נעכטיגע וואהלען אדורך די דריי בעריהמטעסטע פאריזער אדוואקאטען: טאררעס, מארא דזשיאפערי און קאמפינטשי.

ס'איז כאראקטעריסטיש, אז לויט פערזיכערונגען פון גוט-אינפארמירטע קרייזען, געפינט זיך דער בעקאנטער ראדיקאלער טוער פייפער אין א קאנטאקט מיט א סך אנפיהרער פון די מעסיגע, ווי טארדיע און פאל ריינא, מיט וועלכע ער שליסט אפמאכען. דאס בעשטעטיגט די מעגליכקייט פון בילדען א רעגירונג פון א רעפובליקאנישער קאנצענטראציע, וואס זאל זיך שטיצען אין דעם פאל אויף א צענטר־לינקער מעהרהייט.

לויט דער נאציאנאליסטישער צייטונג „ל'אמי די פעפל", קומט אויס, אז דער קומענדיגער פארלאמענט וועט זיך נישט שטארק אונטערשיידען פון דעם פריהערדיגען, ער וועט טראגען דעם כאראקטער פון א „נאציאנאלער אוניע", אזא, מעהר־וועניגער, ווי ס'איז אויסגעוועהלט געווארען אין יאהר 1928 אונטער צייכען פון פואנקאריום.

וועגען דער ראדיקאלער פארטיי שרייבט דיזעלבע צייטונג:

„העריא וועט תיכף צוטרעטען צום ענין מיט דעם פאר איהם כאראקטעריסטישען בייזען ווילען. ער וועט בעטאנען, אז זיין פארטיי שטעלט מיט זיך פאר די אקס פון דער קומענדיגער מעהרהייט. ער וועט אויף זיכער אויסשטרעקען זיין האנד צו די סאציאליסטען און צו די מעסיגע טפערען, כדי צו בעקומען פון די ביידע צדדים זיכערע רווחים. די מעהרהייט, אין בעשטאנד פון מענשען, וואס וועלען געוועהלט ווערען ביי דער צווייטער אפשטימונג מיט דער הילף פון די סאציאליסטישע שטימען, וועט מוזען פיהרען א פאטאלע פאליטיק, און אין רעזולטאט „וועט דער ווערט פונ'ם פראנק פאלען ביז 10.1, אדער אפילו ביז א „זעקא"...

איינע פון די וויכטיגע און כאראקטעריסטישע מאמענטען אין דעם וואהל-רעזולטאט איז דאס, וואס די קאמוניסטען האבען פארלוירען שטימען.

געשטארבען פאר עגמת נפש

פאריז, 2. (ספ. טעל.) מען איז מודיע פון באררא וועגען דעם פלוצלונגען טויט פונ'ם דעפוטאט לארען, וועלכער האט זיך אזוי טיף איבערגענומען מיט דעם צוגאנג פון די וואהלען, וואס האט זיך איהם אויסגעוויזען צו זיין נישט גינסטיג בנוגע זיין אייגענער פערזאן, אז ער האט בעקומען אן אפאפלעקסיע און איז געשטארבען.

*

אין אלגעמיין רעכענט מען, אז טארדיעס רעגירונג האט געליטען א מפלה.

א בילד פון דער וואולקאן-קאטאסטראפע אין דרום-אמעריקא

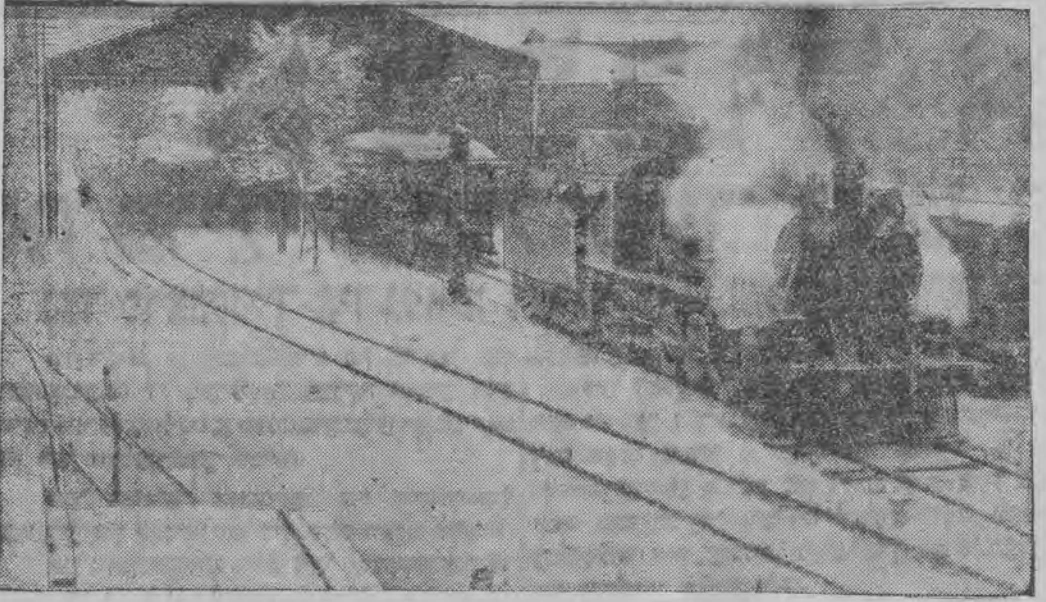

דער וואקזאל פון קוריקא אין טשילי

ציוניסטישע עקזעקוטיווע נישט צופרידען

פון די 2 טויזענד סערטיפיקאטען אויפ'ן לעצטען האלבען יאהר

ירושלים, 2. (יט"א טעלעגראפיש) די עקזעקוטיווע פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע איז נישט צופרידען מיט די 2000 סערטיפיקאטען אויפ'ן לעצטען האלבען יאהר פון אפריל ביז אקטאבער.

די עקזעקוטיווע האט בעשלאסען זיך צו ווענדען צו דער רעגירונג וועגען די מאטיוען, פארוואס זי האט אויף דער געפאדערטער צאהל 3750, נאר בעשטימט 2000 סערטיפיקאטען.

נייער סטודענטען-געזעץ

אנגענומען דורכ'ן עסטרייכישען פארלאמענט

ווין, 2. (יט"א טעלעגראפיש) דער פארלאמענט האט אין דער ערשטער לעזונג אנגענומען דעם נייעם סטודענטען־געזעץ, וואס צעטיילט די נאציאנאלע צוגעהעריגקייט. ס'איז אבער מעגליך, אז ביז די זומער־פעריען, וועט דאס געזעץ נישט אנגענומען ווערען.

דער ענגלישער קעניג און די קעניגין ביי א נייעם ריזיגען פראזשעקטאר פון דער ענגלישער ארמעי

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקה, און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערווען-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט ראסמעטיק.

-- טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אווענד. --
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
- אבזונדערער ווארטע-צימער פאר פרויען. -

ווזיט 3 זל.

Dr. med. Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 21-245
נעהמט אן פון 8-11, זונטאג פון 10-1.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע - פרייזען.

Dr. med. W. Eychner

אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4
(נעבען קינא „טשארי") טעל. 72-134
נעהמט אן פון $2\frac{1}{2}$ — 4 און פון 7 — 8 אווענד

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 40-159
נעמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9-1 פארמ.
אבזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

שרייבן שעהן, שנעל

לערנט אויס דער בעוואוסטער קאליגראף
ל. בערמאן אין 15 לעקציעס.
אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען א יודישען בריף אהן פעהלער אין משך פון איין חודש, אפילו דעם, וואס קען גארנישט. די עלטער שפילט נישט קיין ראלע. זאוואדזקא 19, פראנט, 1. שט.

„SANATO"

כירורגיש-וועכנעריז-אנשטאלט
אגראדאווא 10, טעל. 57-213
1-טע און 2-טע קלאס
גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג
ד"ר מעד. ש. איינער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מעד רייטלער-סוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער
פרייז פון א געבורט
אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבער'ן קינד ד"ר מעד. י. פלאטאוו
כירורגישע אפטיילונג ד"ר מעד. מ. סאנטאר.

לעטשניצע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
17 זגיערזשער 17,
טעלעפאן 33-116
ס'נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק, ד"ר יוסטמאן, ד"ר מ. קאנטאר, ד"ר ציעגע, ד"ר ראקאווסקי, ד"ר ראזענצווייג, ד"ר רושאנער, ד"ר וויינבערג, ד"ר סטופעל, צאהן-ארצט גראדזיענטשיק-קאראשיאווא
ווי אויך וויזיטען אין שטאט.
רענטגען-בעשטראלונגען, קווארץ, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע און ערצטליכע אנאליזען.

צום פריהלינג

בעזיצט דעם גרעסטען אויסוואהל פון דער נייעסטער אין- און אויסלענדישער קאסמעטיק ווי:
פערפומען פודערן
טואלעט-זייפען, קרעמען, זעמטליכע קעלנישע און בלומען-וואסערן
די איבעראל-בעקאנטע קאנקורענץ-פערפומעריע פון
J. DRUKIER, 5 ZAWADZKA 5 — tel. 175-92. —
בעמערקונג: פאר ענגראסיסטען בעדייטענדער ראבאט.
בעזוכט מיין פערפומעריע און איהר וועט זיך איבערצייגען.

וואפענשטילשטאנד=אפמאך

צווישן יאפאן און כינע זאל היינט אונטערגעשריבן ווערן

לאנדאן, 2 (ספ. טעל.) מארגען וועט צווישן יאפאן און כינע אונטערגעשריבן ווערן אנ׳אפמאך וועגן וואפענשטילשטאנד.

יאפאנער אין מאנדזשוריען

לאנדאן, 2 (ספ. טעל.) דער שעף פון יאפאנישן גענעראל-שטאב, פירשט קאנין, פאהרט היינטיגע וואך ארויס קיין מוקדען און משאן-טשון.

די כינעזער שווייגן אויך נישט

שאנכאי, 2 (ספ. טעל.) די כינעזישע שיספר האבן דערהרג׳עט א יאפאנישן ווארטאווניק, און א צווייטן אוועקגעשלעפט מיט זיך.

לופט=פליה=קאטאסטראפע

לאנדאן, 2 (ספ. טעל.) אויף איינער פון די בעלעבטסטע גאסען אין טשיקאגא איז היינט ארונטערגעפאלען אנ׳עראפלאן.

טויזענדער מענשען זענען געווען עדות פון דעם גרויזאמען טויט פון די לופט-פליהער.

דער עראפלאן איז געשטאנען אין א ים פון פלאמען.

שפעטער האט מען פון אונטער די האלאוועשקעס ארויסגענומען די פערקויהלטע קערפערס פון די לופט-פליהער.

זעלבסטמארד פון א פוילישען קונסט-מאלער אין ניו-יארק

ניו-יארק, 2 (ספ. טעל.) דער פוילישער קונסט-מאלער יאן קאלסקי איז ארונטערגעשפרונגען פון דעם וואשינגטאנער בריק און איז דערהרג׳עט געווארען.

נאך דעם אטענטאט אין שאנכאי

דער אטענטאט וועט נישט האבען קיין ווירקונג אויף די אינטערנאציאנאלע פערהעלטענישען

לאנדאן, 2. (ספ. טעל.) לויט מיטיילונגען פון דעם „טיימס“-קארעספאנדענט פון טאקיא, בעטראכטען די יאפאנישע אפיציעלע קרייזען דעם באמבען-אטענטאט אין שאנכאי אלס א געוועהנליך פאליטיש פערברעכען, וואס וועט נישט ארויסרופען נאך זיך קיין שום אינטערנאציאנאלע קאמפליקאציעס דער אטענטאט איז בעגאנגען געווארען דורך א קארעאנער, ד. ה. דורך א בירגער פון א לאנד, וואס געפינט זיך אונטער דער הערשאפט פון יאפאן.

ס׳איז, אלזא, א פערברעכען פון אנ׳אינערליך-פאליטישען כאראקטער און דעריבער וועט ער נישט האבען קיין רעזאנאנס אין די אינטערנאציאנאלע בעציהונגען.

שטארקע אנטיסעמיטישע קאמפאניע פון רומישע וויים=גווארדייער אין כארבין

ערב דעם סענסאציאנעלען פראצעס נעגען א כארבינער יוד

כארבין (יט״א) די יודישע בעפעלקערונג איז בעאונרוהיגט צוליב דער אינטענסיווער אנטיסעמיטישער קאמפאניע, וועלכע עס פיהרען דא די רוסישע וויים-גווארדייער אין צוזאמענהאנג מיט דעם פארשטעהענדען פראצעס געגען אגעוויטש משה זוטש, וועלכען די וויים-גווארדייער בעשולדיגען, אז ער האט אנגעפיהרט מיט דער שטראף-עקספעדיציע פון נאוועמבער 1929 אין דארף טיניכי, נישט ווייט פון כאילא אויף דער מאנגאלישער גרענעץ, וואו עס זענען דאמאלס דורך דער עקספעדיציע דערהרג׳עט געווארען 60 וויים-גווארדייער.

הגם געגען זוטש׳ן זענען נישטא קיין גענוגענדע בעווייזען האט מען איהם דאך געהאלטען אין תפיסה העכער 2 יאהר אין די שווערסטע בעדינגונגען. מחמת מאנגעל פון בעווייזען געגען זוטש׳ן איז זיין פראצעס פאר דער צייט 4 מאל אבגעלעגט געווארען. איצט זאל דער פראצעס איינגיכען פארקומען צום פינפטען מאל. די געוו. צארישע שווארץ מאה׳ניקעס און וויים-גווארדייער האבען דעריבער בעצייטענס בעגייט זייער יודענפרעסערישע קאמפאניע מיט דער דייטליכער כוונה צו בעאיינפלוסען דאס געריכט געגען זוטש׳ן.

גרויסע פייערליכקייט אין אמעריקא

צוליב׳ן 7=יאהריגען יובל פון דער גרינדונג פון העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים

ניו-יארק, 2. (יט״א טעלעגראפיש) דעם 1-טען מאי, איז דא פארגעקומען א גרויסע פייערליכקייט צוליב׳ן 7 יאהריגען יובל פון דער גרינדונג פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים. בעת דער פייערליכקייט זענען טראנסמיטירט געווארען דורכ׳ן ראדיא רעדעס פון הערבערט סעמיועל רויטשילד, טאמאס מאן, אסקאר וואסערמאן און פון הרב הכולל פון פראנקרייך ישראל לעווי. די ערשטע צווי רעדעס זענען טראנסמיטירט געווארען פון לאנדאן, צוויי פון בערלין און איין רעדע פון פאריז.

דער היינטיגער מיליטער=פאראד אין ווארשא

ווארשא, 2 (טעלעפאניש). צוליב׳ יום-טוב פון 3. מאי וועט פארקומען אויפ׳ן פילסודסקי-פלאץ א גרויסע מיליטער-רעוויע, אויף וועלכער עס וועלען צווישען אנדערע, פליהען 120 מיליטער-עראפלאנען.

א שטרייק פון בוי=ארבייטער אין ניו=יארק

לאנדאן, 2 (ספ. טעל.) אין ניו-יארק האט זיך אנגעהויבען א שטרייק פון בוי-ארבייטער. עס שטרייקען 40 טויזענד ארבייטער.

דער געוו. דיקטאטאר פון ארגענטינע אוריבורו, איז געשטארבען אין פאריז נאך אנ׳אפעראציע.

אפגעלייגט דעם פראצעס פון דער פרוי גארגאן

לעמבערג, 2 (טעלעפאניש). דער פראצעס פון דער פרוי ריטא גארגאן איז היינט אפגעלייגט געווארען ביז׳ן 14 מאי.

בידוע ווערט די פרוי גארגאן בעשולדיגט אין דערמארדען א טאכטער פון איהר געליבטען עס ווערט געמאכט א פריש בלוט-עקספערטיזע

צוזאמענשטויס צווישען פאליציי און קאמוניסטען אין פינלאנד

העלסינגפארס, 2 (ספ. טעל.) דעם 1. מאי איז דא פארגעקומען א צוזאמענשטויס צווישען קאמוניסטען און פאליציי.

עטליכע פאליציאנטען זענען פערוואונדעט געווארען.

אזוי איז אין לאנד רוהיג.

אויפגעהאנגען זיך א ווארש. יודישער האטעל=אינהאבער

ווארשא, 2. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט איז אין ווארשא בעגאנגען זעלבסטמארד דורך אויפהענגען זיך אויף א בוים אויפ׳ן יודישען גענשער בית-עלמין דער אייגענטימער פון „האטעל לאנדינסקי“, נחמיה באטשקא

-——=:0:=——-

רעזאלוציעס פון רעוויזיאניסטען=צוזאמענפאהר

אחי-מאיר געוועהלט אלס פיהרער פון די רעוויזיאניסטען אין א״י

ירושלים. (יט״א) די קאנפערענץ פון די א״י-רעוויזיאניסטען, וואס איז אפגעהאלטען געווארען אין תל-אביב, האט אנגענומען א רעזאלוציע, אין וועלכער עס ווערט אקצעפטירט דער אפמאך, וואס איז אין סעפטעמבער פ. י. געשלאסען געווארען אין קאלע, די רעוויזיאניסטישע וועלט-עקזעקוטיווע ווערט אבער גלייכצייטיג אויפגעפאדערט צו פיהרען א זעלבסטשטענדיגע ציוניסטישע פאליטיק.

די מעסיגע רעוויזיאניסטען זענען געבליבען אונצופרידען מיט דער רעדאקציע פון דער רעזאלוציע און האבען זיך דעריבער אפגעזאגט פון די וואהלען צו דער עקזעקוטיווע פון רעוויזיאניסטען-פערבאנד אין א״י.

די עקזעקוטיווע בעשטעהט דעריבער אויסשליסליך פון עקסטרעמיסטען. דער זיץ-ארט פון דער עקזעקוטיווע איז אריבערגעטראגען געווארען קיין ירושלים אלס פיהרער פון די א״י-רעוויזיאניסטען איז געוועהלט געווארען דער זשורנאליסט ה׳ אחי-מאיר.

דאס רוב רעזאלוציעס איז אנגענומען געווארען איינשטימיג, אין הסכם מיט׳ן בריף פון וול. זשאבאטינסקי, וואס איז פארגעלעזען געווארען אויף דער קאנפערענץ.

סאוויעטיש=טערקישע פריינדשאפט

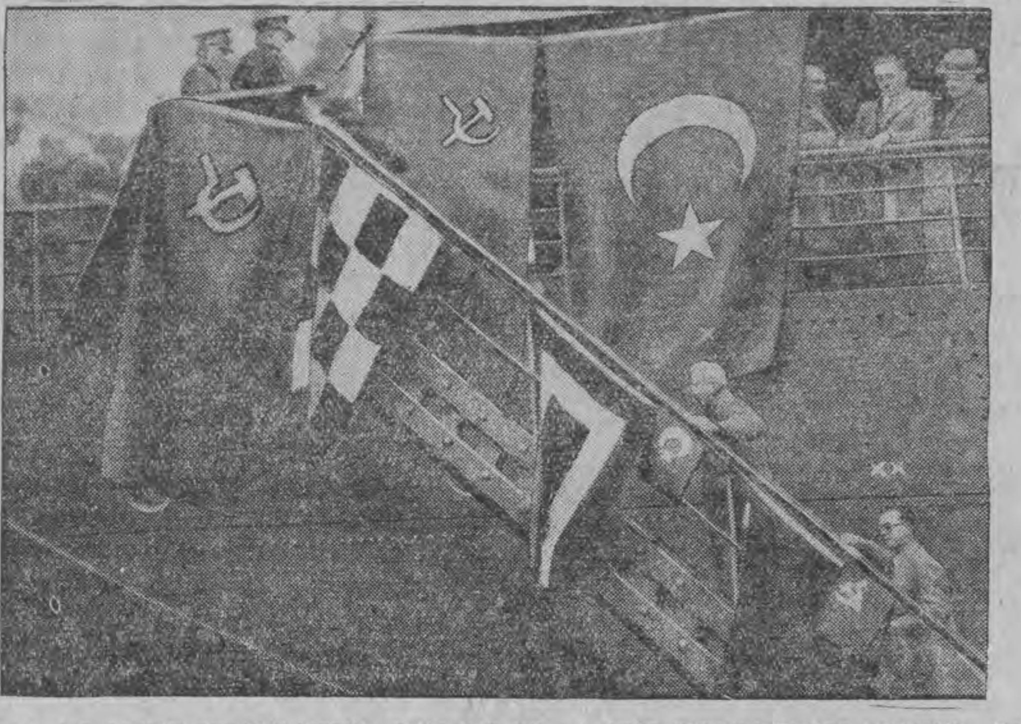

דער טערקישער פרעמיער איזמעט פאשא (x) און דער טערק. אויסערן-מיניסטער טעוופיק בעי (x x) ווערען אויפגענומען אויפ׳ן סאוויעטישען דאמפער „גרוזיא“

בעסערונג פון דער פאליטישער לאגע אין ציוניזם

רעדע פון פראפ. בראדעצקי אויף א לאנדאנער ציוניסטישער פערזאמלונג

לאנדאן (יט״א) אויף אנ׳עפענטליכער פערזאמלונג צונויפגערופען דורך דער ענגלישער ציוניסטישער פעדעראציע, האט פראפ. זעליג בראדעצקי אבגעגעבען א בעריכט פון זיין לעצטער א״י-רייזע בעטרעפענדיג די פאליטישע לאגע פון ציוניזם. האט פראפ. בראדעצקי צוו. אנד. ערקלערט, אז אין משך פון די לעצטע עטליכע חדשים לאזט זיך בעמערקען א בעסערונגס-טענדענץ אי וגעביט פון די יעצטיגע בעציהונגען צווישען דער יודישער אגענץ און דער רעגירונג. מען דארף האפען אויף א בעדייטענדער בעסערונג פון דעם פאליטישען מצב אין דער נאהענטסטער צוקונפט. אונזער טאקטיק, האט פו׳אט. בראדעצקי ערקלערט, טאר נישט בעשטעהן אין בעקעמפען די בריטישע רעגירונג, נאר אין איבערצייגען זי וועגן עקדי מעגליכקייטען און מעלות פון א געגענזייטיגער צוזאמענארבייט. עס וואלט געווען דאס ערגסטע, ווען מיר זאלען זיך ארויסווייזען אלס אומפעהיג צו מאכען געברויך פון דער געשטייגערטער פריינדשאפט אין די לעצטע חדשים. עס וואלט געווען א קורצזיכטיגקייט פון אונזער זייט.

רעדענדיג וועגן דער לעצטער א״י-דעבאטע אין ענגלישען פארלאמענט, האט פראפ. בראדעצקי געזאגט:

עס איז געווען א זעהר אינטערעסאנטע דעבאטע, א דעבאטע, אין וועלכער קיינער האט נישט גערעדט געגען אונז און אלע האבען גערעדט פון אונזער שטאנדפונקט. מען האט גערעדט קלארע דבורים.

שייטלען

מיט פאריזער שרינדען

וויא אויך פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאסיג און רעעל אויסגעארבייט

צו ביליגע פרייזען

-- און אנדולאציע --

בײ קערש, סקווערא 15

לינקע אפיצינע. 1-טער שטאק.

קלעפסידרעס

צו זעהר ביליגע פרייזען

בעהמט אז די דרוקערײ פון

„נייעם פאלקסבלאט“

די קלעפסידרעס ווערען איז משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט און פונאנדערגעקלעבט איבער דער שטאט.

שנאה
א מידה פון שוואכע

דער „עגין ווילנא", דער אורטייל איבער'ן סטודענט וואולפין, די מאטיווען פון אורטייל, וועלכע בעהויפטען, אז ביי יודען הערשט כלו־מרשט א היסטארישע שנאה צו די קריסטען בכלל און צו די פאליאקען בפרט — דאס איז א זאך, וואס קאן נישט אזוי לייכט פערגעסען ווער־רען. דאס איז אן'ענין, צו וועלכען עס וועט אויסקומען נישט איינמאל נאך זיך אומצוקערע־רען, אזא מין קלאפ פערגעסען מען נישט אזוי לייכט און נישט אזוי גיך. דאס שטעלט פעסט דר. י. טהאן אין אן'ארטיקעל „נאכאמאל ווילנא!" דר. טהאן, שרייבט:

צי האסען די יודען ווירקליך די קריסטליכע פעלקער? צי געדענקען זיי ווירקליך די שייטערהוי־פענס, וועלכע האבען פערשלונגען טויזענדער פון זייערע אומגליקליכע אבות? די דאזיגע פראגע האט א רעטארישען כאראקטער, מען קאן זאגען א וויסענשאפטליכען. צי איז עס אמת, אז פעלקער, וועלכע האבען זיך איינס דעם אנדערען אפגעטון עוולות, האסען זיך איינס דאס אנדערע און זענען גרייט צו בעהמען געגענזייטיגע נקמה? צי איז עס אמת אז מיט דער וועלט רעגירט האס?

דאס איז נישט אמת. אינגאנצען נישט. פעלקער פערגעסען זעהר שנעל. סיי דאס גוטע, סיי דאס שלעכטע. גלייך נאך דעם קריג פלעגט א מענשען ארומנעהמען א שרעק, ווען ער פלעגט אריינגעהן ערגעץ אין א פראנצויזישע דיפלאמאטישע שטעלע. אין יעדען קאנסולאט האבען אומעטום געהאנגען אויפשריפטען און פלאקאטען, וועלכע האבען גערופען צו האסען די דייטשען: „געדענק וואס עס האט דיר געטון דער באש! אט אזוי האט ער גע־ברענט דיינע דערפער, געמארדעט דיינע זיהן, און טעכטער!" און דערצו זענען געקומען פאסיגע בילדער, פון וועלכע עס האט ארומגענומען א גרויל. אבער די דאזיגע שרעקען האבען נישט לאנג געהאלטען. דער פראנצויז האט דאס אלעס אראפגעצויגען פון דער וואנד און בעהאלטענדיג מסתם צו איין עקזעמפליאר פאר די קריגס־ארכיוועו. האט ער די אי־בעריגע ארויסגעווארפען. פעלקער קאנסערווירען נישט אין שפייז קיין שנאה. די פראנצויזען זענען שטארק גרייט איצט צו שליסען א הארציגע פריינד־שאפט מיט די דייטשען, ווע זיי וואלטען נאר געווען זיכער, אז דער גרויסער שכן זייערער רעזיגנירט פון רעוואנזש.

עס איז א וויסענשאפטליכער אונזין צו בעהויפ־טען, אז פאר עוולות האסען פעלקער אהן סוף.

און שוין צום ווענגסטען אפעריר'ען מיט'ן דא־זיגען טעמפען געוועהר די יודען. פשוט דערפאר, ווייל אויף דעם געביט האבען זיי די רייכסטע ער־פאהרונג, און די יודען ווייסען אויסגעצייכענט, אז שנאה קאן האבען פערשידענע אייגענשאפטען, גוטע און שלעכטע. בלויז איין אייגענשאפט האט זי אויף זיכער נישט: קראפט. יא, האס האט נישט קיין קראפט. האס איז אונמעכטיג. יודען ווייסען, אז נאר שוואכע האסען, ווייזט אדרבא, שטארקע פעל־קער, וואס זאלען לעבען פון האס. יודען, אלס אנ'ערפאהרען פאלק, ווייסען אויסגעצייכענט אז די פעל קער, וועלכע האבען געלעבט פון האס, זענען מיאוס אומגעקומען. טיילמאל האבען זיי אפילו קיין שפור נאך זיך נישט איבערגעלאזט. אפילו קיין מינדעס־טען אנדענק. ביין, שנאה האט נישט אין זיך קיין שום פאזיטיוועס. דעריבער מיידען זי די יודען אויס.

און ווירקליך. קיינער אויף דער ברייטער וועלט וועט נישט זאגען וועגען די יודען, אז זיי האסען זייער היימאט־לאנד אדער דאס פאלק, וואס רעגירט אין דאזיגען לאנד. דאס וועט אפשר אמאל זאגען א זשורנאליסט פון דער לעצטער מדרגה, דאס זאגט אמאל א נעבעכדיגער פאליטיקער, אבער עס זאגט דאס נישט קיין מלוכה־מאן און קודם כל נישט קיין מיטגליד פון דער מאכט, וועלכע דארף גע־אכטעט ווערען: א מיטגליד פון געריכטס־וועזען, וועלכער האט געשוואוירען אפצוהיטען דעם אביעק־טיווע ואמת און גערעכטיגקייט.

שנאה דריקט זיך אויס אין א האנדלונג פון א שטארקען געגען א שוואכען, ווען דער שטארקער זאגט: הויב דו דיך אויף, כדי איך זאל זיך קאנען אוועקזעצען, און נאך מעהר האס דריקט זיך אויס אין אזא האנדלונג, אויב זי בעזיי־טיגט דעם שוואכען, כדי זיך צו מאכען א נאך מעהר בעקוועם ארט. האס דריקט זיך אויס אבער זאלען שוין אנדערע ווייטער דערצעהלען, ווייל אין ווילנא איז געווען פיל האס אזש ביז צו דער אויסטער־לישער פילאזאפישער דיסערטאציע וועגען יודישען האס צו די קריסטליכע פעלקער בכלל און צום פוילישען פאלק בפרט.

און די דיסערטאציע גופא האט ביי אונז נישט ארויסגערופען קיין האס, בלויז ערנסטע ספקות, צי די והאהל פון ארט און די געלעגענהייט זי ארויסצו־זאגען זענען געווען פאסיגע און צי קאן זי דינען אלס פונדאמענט פאר דער גערעכטיגקייט.

DOKTOR
H. OOLKOWYSKI
צעגעלניאנא 4, טעל. 90‑2?6
ספעציעל־ארצט פאר הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען, מענער־שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראפיזיאטיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ־שטראהלען.
נעמט אן פון 8–2 און פון 5–9 אווענד.
בעזונדערע ווארטע־צימער פאר פרויען.

פאליטישע דעמאנסטראציע אין מאסקווע
דער בעזוך פון די טערקישע געסט

— די שפאנונג אויפ'ן ווייטען מזרח, די אנגע־שטרענגטע בעציהונגען צווישען די סאוויעטען און יאפאן הערען נישט אויף און אויב נישט איצט, קאן מען אין א צייט ארום ערווארטען א בעוואפענטען צוזאמענשטויס צווישען יאפאן, וועלכע וויל פערווירקליכען איהר פראגראם אויפ'ן חשבון פון רוסלאנד, און די סאוויעטען, וועלכע עס קומט אויס צו שפילען די היסטארישע ראלע פון פער־ריכטען דאס, וואס עס האט קאליע געמאכט די צארישע רעגירונג. לגבי דער מלחמה־געפאהר אויפן ווייטען מזרח האבען די סאוויעטען די טעג איינ־געארדענט א גרויסע פאליטישע דעמאנסטראציע, וועלכע האט געדארפט בעווייזען די יאפאנער און די גאנצע וועלט, אז רוסלאנד איז אין אזיען נישט איזאלירט, אז זי פערמאגט דארט מעכטיגע פער־בינדעטע. די דעמאנסטראציע איז בעשטאנען אין בעזוך פון די טערקישע געסט אין רוסלאנד.

קיין מאסקווע איז געקומען א צאהלרייכע טערקישע דעלעגאציע בראש מיט'ן פרעמיער־מיניס־טער איסמעט פאשא און דער מיניסטער פאר אויס־סערליכע ענינים טעפיק רודזשי בעי. דער וויזיט איז פארמעל אנ'ענטפער אויפ'ן וויזיט, וועלכען ליטווינאוו האט אין הערבסט פון פאריגען יאהר געמאכט אין טערקיי. אין דער ווירקליכקייט האט ער א פיל גרעסערע בעדייטונג. דאס איז א גרוי־סע פאליטישע געשעהעניש, וואס איז פערבונדען מיט דער גאנצער אינטערנאציאנאלער לאגע. די סאוויעטישע פאליטיקער האלטען פאר נויטיג גראד אין איצטיגען מאמענט, ווען דער צוזאמענ־שטויס אויפ'ן ווייטען מזרח ווערט בעטראכט פאר אונפערמיידליך, אונטערצושטרייכען פאר דער וועלט און פאר דער אייגענער בעפעלקערונג, אז די סאוויעטען האבען אין מזרח שטארקע פערבינ־דעטע. דערביי ווערט אונטערגעשטראכען, אז עס האנדעלט זיך דא נישט בלויז וועגען די געמיינזא־מע פאליטישע אינטערעסען, נאר אויך אין די בעזונדערע סימפאטיעס, וועלכע די פעלקער פון מזרח האבען צו די סאוויעטען ווי צו א סיסטעם וואס שטעהט אויפ'ן פרינציפיעלען באדען פון בע־פרייען אלע פעלקער פון דער אימפעריאליסטישער קנעכטשאפט.

די פיהרער פון מאסקווע האבען געוואלט מיט דעם בעזוך בעווייזען, אז די סאוויעטען זענען אין אינטערנאציאנאלען מאסשטאב נישט איזאלירט, זיי שטיצען זיך נישט בלויז אויף דעם „געשוואוו־גענעם" פערבינדעטען דייטשלאנד, נאר אויך אויף די מזרח לענדער, וועלכע האבען אינערליכע סימ־פאטיעס צו סאוויעט־רוסלאנד. דאס איז געווען דער פאליטישער זין פון דער דעמאנסטראציע. נישט אומזיסט האבען זיך אינאיינעם מיט'ן בעזוך פון די טערקען בעוויזען קלאנגען וועגען פראיעקט (ער ווערט צוגעשריבען קאראכאנען) וועלכער האט דעם ציל צו שאפען א נייע קאמבינאציע אויפ'ן מזרח, און אין דער קאמבינאציע דארפען ארייג־געהן אינאיינעם מיט די סאוויעטען אויך טערקיי. פערסיען און כינע.

די גרויסע פאליטישע דעמאנסטראציע שטעהט נאטירליך אין ענגען צוזאמענהאנג מיט דער גאנצער פראפאגאנדע־קאמפאניע אונטער'ן לאזונג „אלץ פאר'ן קריג", וועלכען עס פיהרען איצט די סאוויעטען דורך אלע זייערע ארגאנען. אזוי איז דער פיהרער פון קאמוניסטישען אינטער־נאציאנאל פון די פראפעסיאנעלע פעראיינען לא־זאווסקי ארויסגעטראטען די טעג אויפ'ן צוזאמענ־פאהר פון די פראפ. פעראיינען מיט א גרויסער רעדע וועגען דער קריגס־געפאהר. ווי ער האט זיך אויסגעדריקט, האט זיך דער קריג אויפ'ן ווייטען מזרח פאקטיש שוין אנגעהויבען. דער קריג דערנעהנטערט זיך צו די סאוויעטישע גרעניצען. דעריבער שטעהט אויף דער טאג־ארדנונג די מא־ביליזאציע פון אלע ארבייטער, וואס זענען פער־איינגיט אין די פראפ. פעראיינען. אויב די מלחמה וועט אויסברעכען, האט לאזאווסקי געענדיגט זיין רעדע, וועלען די מיטגלידער פון פראפאינטערן אין דער גאנצער וועלט אינאיינעם מיט די אר־בייטער פון רוסלאנד זיך שלאגען פאר דעם סא־וויעט־פערבאנד.

דעמאקראטיע און פריצישער גייסט אין פוילען
אינטערעסאנטער ארטיקעל אין דער „פאסישער צייטונג"

אין דער בערלינער „פאסישער צייטונג" איז אפגעדרוקט אנ'אינטערעסאנטער ארטיקעל פון ווארשאווער קארעספאנדענט פון דעם בלאט עמאנועל בירנבוים. דער ארטיקעל טראגט דעם כאראקטע־ריסטישען נאמען: „וואס בעהאלט זיך הינטער דעם פראנט פון נייעם פוילען?" מיר ברענגען פון דעם ארטיקעל אייניגע שטעלען.

א פרעמדער, וועלכער קומט צו פאהרען קיין פוילען אדער וועלכער שטעלט זיך אין אויסלאנד אין קאנטאקט מיט פארשטעהער פון פוילען, קאן זיך נישט גענוג אנוואונדערען אויף די שעהנע געזעלשאפטליכע פארמען, אויף דער העפליכקייט אין די מנהגים און אין די רייד פון דער פוילישער געזעלשאפט. דער צויבער פון דעם ערשטען איינ־דרוק איז זעהר א שטארקער, אבער דערנאך קומט אנ'אונצוטרוי: צי קאן די דאזיגע אויסערליכע העפליכקייט פון די פאליאקען זיין עפעס אנדערש, ווי הוילער גלאנץ?

ווער עס לעבט א לענגערע צייט אין פוילען, דער דערקענט דעם קאנטראסט צווישען פארם און אינהאלט אלס רעזולטאט פון היסטארישער ענט־וויקלונג. דאס יאהרהונדערט פון ענטוויקלונג פון בירגערטום איז פאר פוילען געווען אנ'עפאכע פון קנעכטשאפט. אלע כוחות פון פאלק האבען גע־קעמפט פאר דער אונאפהענגיגקייט פון דער מלוכה, אבער זיי האבען זיך פארגעשטעלט דעם אינהאלט פון פאלקסלעבען אין דער צוקונפט לויט'ן מוסטער פון דער אמאליגער שליאכעצקער רעפובליק, וועלכע איז איצט ארומגעריגעלט אין ארעאל פון ראמאנ־טיום.

אפיציעל זענען אין פוילען אפגעשאפט אלע שליאכעצקע טיטולען, אבער אין געזעלשאפטליכען לעבען גיט נאך אלץ דעם טאן די אריסטאקראטיע. די רייכקייט פון די מאגנאטען, וועלכע האבען אין די לעצטע יאהרען נאך פערשטארקט זייער שטע־לונג א דאנק זייער אנטייל אין דער אינדוסטרי און אין באנק־וועזען געפינט איהר אויסדרוק אויך אין די געזעלשאפטליכע בעציהונגען. די קליינע שליאכטע איז צו ארים און צו צאהלרייך, אז זי זאל זיך קאנען אפסעפארירען פון דער איבריגער בעפעלקערונג. די לעגיאנען — אפיצירען פון פילסודסקי'ן, וועלכע שטאמען פון דער דאזיגער שליאכטע, שטעלען מיט זיך פאר, אזוי צו זאגען, די שליאכטע פון דער שווערט, ווי יעדע פרישע פעאדאלע גרופע סאלידאריזירען זיך די דאזיגע אפיצירען מיט די מאגנאטישע פאמיליעס, אבער די סאלידארישקייט איז נישט אזוי שטארק, אז פילסודסקי'ס א פולקאווניק זאל קאנען טרוימען וועגען דער האנד פון א מאגנאט'ס טאכטער, אדער אז עמיצער פון די גרויסע קאנסערוואטיווע פריצים זאל קאנען פערנעהמען א דעצידירענדע שטעלונג אין דער אדמיניסטראציע פון דער מלוכה.

די אויבערהאנד פון דער שליאכטע איז אבער נישט נאר א רעזולטאט פון נאציאנאלען ראמאנטיזם און פון דער נייער סיטואציע פון אפיצי־רענטום, נאר זי וואלט געווען אונמעגליך, ווען מיר וואלטען נישט גענומען אין אכט די ראלע און די סטרוקטור פון פוילישען בירגערטום.

די בעפעלקערונג פון די פוילישע שטעט איז בלויז אין א קליינעם טייל בעשטאנען פון פאליא־קען, וועלכע בילדען נאך היינט אין איינציגע ער־טער א מינדערהייט. די דייטשע און יודישע קאלא־ניסטען האבען אמאל געבילדעט דעם יסוד פון בירגערטום, אונטערשיידענדיג זיך לויט זייער שפראך און לויט זייערע מנהגים פון דער לאנד־בעפעלקערונג. שפעטער האבען זיך די דייטשע פאמיליעס אינגאנצען צונויפגעגאסען מיט דער פוי־לישער מעהרהייט. אויך א גרויסער טייל פון די יודען האבען אין סוף פון 8־טען יאהרהונדערט, ווען די פראנקיסטען זענען מאסענהאפט אריבער־געגאנגען צו קריסטענטום, זיך צונויפגעגאסען מיט די פאליאקען. דערמיט קאן מען ערקלערען, וואס דאס פוילישע בירגערטום האט אזוי שפעט אנגע־הויבען בעקומען דעם זעלבסטבעוואוסטזיין.

פראפאנאציע פון א יודישען בית־עולם אין ליטע

קאווגע, (יט"א) די צווייטע טעג פסח האבען יונגע כוליגאנעס אין דעם שטעטעל אליטא אומגע־ווארפען 21 מצבות אויף דעם אָרטיגען יודישען בית עולם, און חרוב געמאכט אייניגע אוהל'ס. בעת די שטעטעלשע יודען האבען זיך דערוואוסט וועגען דער פראפאנאציע פון בית עולם זענען זיי אלע געקומען אויפ'ן ארט פון געשעהעניש. וואו א קריסטליכע פרוי האט ערקלערט, אז זי האט געזעהען דריי יונגע יונגלעך, אנ'ערך 13–14 יעהריגע, וועלכע האבען עס אומגעווארפען די מצבה־שטיינער. די אויפרע־גונג פון די יודען איז געווען בעזונדערס גרויס, ווען מען האט פעסטגעשטעלט, אז די פאטערס פון 2 פון יענע יונגלעך זענען אנגעשטעלט ביי יודישע ארבייטס־געבער, די פאליציי האט ארעסטירט די פער־דעכטיגע. זייערע פאטער'ס וועלען צוגעצויגען ווער־רען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט פאר ביט השגחה־האבען איבער זייערע קינדער.

פערבאנד פון געווע. יודישע פראנט־זעלנער אין פראנקרייך
פערפיהרט א פראצעס געגען פראנסוא קאטי

פאריז, (יט"א). פיהרענדיג זייט א לענגערע צייט זיין בעקאנטע אנטיסעמיטישע קאמפאניע, האט פראנסוא קאטי לעצטענס אנגעגריפען דעם פער־באנד פון געוו. יודישע פראנט־זעלנער אין פראנק־רייך.

מיר ווייסען, האט ער געשריבען אין זיין ארגאן „ל'אמי די פעפל", אז עס זענען דא גרופען פון בעוואפענטע יודישע ארבייטער און אז אפילו אין פאריז בעהאלטען זיי זיך אונטער דער מאסקע פון יודישע ספארט־גרופען, וואס רעקרוטירען זיך בעיקר פון געוו. יודישע זעלנער. די דאזיגע גרופען קענען יעדען מאמענט פערוואנדעלט ווערען אין אקטיווע רעוואלוציאנערע קערפערשאפטען.

דער פערבאנד פון געוו. יודישע קאמבאטאנ־טען אין פראנקרייך האט פערפיהרט א פראצעס גע־געגען קאטין בעשולדיגענדיג איהם אין פערשפרייטען רכילות, גלייכצייטיג האט דער פערבאנד פערעפענט־ליכט א שארפע פראטעסט־רעזאלוציע געגען די רכילות'ן פון פראנסואן קאטי, שטעמפלענדיג זיי אלס אומפערשעמטע סברות וואס זענען מיט גאר נישט בעגרינדעט.

סטאטיסטיק וועגען דער ארבייטס־לאזיגקייט אין ארץ־ישראל
אנפראגע אין ענגלישען פארלאמענט

(י.ט.א.) אויף דער לעצטער זיצונג פון ענג־לישען פארלאמענט האט דער לייבאר־דעפוטאט דייוויד אדאמס אנגעפרעגט דעם קאלאניען־מיניס־טער, צי ער וואלט נישט געקענט אינפארמירען דעם פארלאמענט וועגען די מעטאדען, וואס ווע־רען אנגעווענדעט אין א"י ביים פעסטשטעלען די צאהל ארבייטסלאזע און צי ווערען פאראויסגע־זעהען געוויסע איינריכטונגען מיט'ן צוועק צו בע־קומען צופערלעסיגע דאטען אין דעם פרט.

אויף דער אנפראגע האט געענטפערט דער קאלאניען־מיניסטער סער פיליפ קונליף־ליסטער, וועלכער ערקלערט:

אין די קלענערע שטעט און דערפער ווערען די ערשטע סטאטיסטישע דאטען געזאמעלט דורך די דיסטריקט־בעאמטע, אין ירושלים, חיפה, יפו און תל־אביב — דורך די אימיגראציע־בעאמ־טע. עס ווערט פראיעקטירט, אז אין זייער ארבייט אין דעם געביט זאלען די דיסטריקט־בעאמטע האבען די מיטהילף פון די בעאמטע פון די דע־פארטאמענטען פון געזונדהייטס־וועזען, אגריקולטור און ערציהונגס־וועזען, וועלכע געפינען זיך אין א שטענדיגען ענגען קאנטאקט מיט דער בעפעל־קערונג. לעצטענס איז אין אימיגראציע־דעפארטא־מענט נאמינירט געווארען א פרישער בעאמטער, וועלכער האט די אויפגאבען פון א בעל־יועץ ספעציעל אין ארבייטסלאזיגקייט־פראגען און איז פעראנטווארטליך פאר דער קאארדינירונג פון די בעזונדערע בעריכטען אין דעם געביט.

זי איז אוועק מיט'ן דאקטאר

א ענגלישע געריכט־ענטשיידונג, וואס איז פון גרויס וויכטיגקייט אין דער מאדערנער פאמיליע

פון קלארא לעווין.

אין לאנדאן קאכט איצט מיט א יודישען פראצעס. צי די העלדין פון דער געשיכטע איז אזוי שעהן, צי ווייל זי איז אוועקגעגאנגען געווארען פון איהר מאן, נאר בעקאנט איז דער פאל אונטערן נאמען „חער העלדין פון טראי פראצעס", די ענטשיידונג, וועלכע דער קלוגער ריכטער, אליין אן־אומפעהייראטער מאן, האט ארויסגעטראגען, איז זיכער פון גרויסען אינטערעס נישט נאר פאר די ענגלישע פרויען, נאר פאר די פרויען פון גאר דער וועלט.

די געשיכטע איז פאלגענדע:

א געוויסער דזשאן פלעיס האט אנגעקלאגט דעם דאקטאר טשארלס סוירל פאר פערפיהרען זיין ווייב גווען. די פערפיהרונג זאל האבען פארגעקומען נאך 12 א זייגער ביינאכט. דעם 11. יולי 1931, און אויסגעדריקט האט זיך די פערפיהרונג בלויז אין פיר איינציגע ווערטער, וועלכע דער דאקטאר האט געזאגט צו פרוי גווען פלעיס, גארנישט צע־רעמאניענדיג זיך דערמיט, וואס דער געזעצ־לי־בער מאן איז דערביי געשטאנען און געהערט זיי. אט, וואס פאר א פיר ווערטער דאס זענען געווען.

— קום, גווען, לאמיר אוועקגעהען.

און זיי זענען טאקע אוועק. ווי האט פלעיס זיך בעבעה געקאנט העלפען? מיט קיין זאך נישט. ער האט בלויז געקאנט אנקלאגען אין געריכט, און דאס האט ער געטון.

דערביי דארף צוגעגעבען ווערען, אז ווען דער דער דראמאטישער געשפרען איז פארגעקומען נאך האלבער נאכט, איז פרוי פלעיס געווען אנגעטון בלויז אין איהרע נאכט־קליידער, און אוועק איז זי ווי זי שטעהט און געהט, נישט מיטנעהמענדיג מיט זיך אפילו קיין קלײדעל.

הינטער דער סצענע פון דעם 11. יולי ליגט א לאנג־יעהריגע געשיכטע פון א צובראכענעם פער־הייראטען לעבען. פרוי גווען פלעיס און ד"ר סוירל זענען געווען באהענטע פריינד, און בייזע צינגער זאגען, אז זיי זענען געווען געליבטע זיבט יאה־רען. דער דאקטאר און פלעיס ווייב פלע־גען צוזאמען רייטען אויף פערד, אויספאהרען אין אויטאמאבילען ,געהן אויף יאגד, בקיצור, זיי זענען צוזאמען „אויסגעגאנגען". בייזע צינגער האבען טאקע גערעדט. אבער קיין בעווייזען, אז די פרוי האט פערראטען איהר מאן, זענען נישטא.

דער שטאנדפונקט, וועלכען דער דאקטאר האט אנגענומען אין דעם פראצעס, בעווייזט, אז די אל־טע געזעצען, וועלכע האבען צו טון מיט הייראט, זענען טאקע אלט, אפגעלעבט, און אז עס וואלט געווען אן־אומזין אנצווענדען זיי אין לעבען, ווען דאס לעבען אליין איז געווארען אנדערש; ווען דער סטאטוס פון פערהייראטע פרויען איז איצט אן־אנדערער.

אט וואס דער ריכטער זאגט:

„די רעכט פון א פערהייראטער פרוי צו האָ־בען פריינד, וועלכע זי וויל, און אמוזירען זיך ווי זי וויל, קאנען בשום אופן נישט בעשטימט ווערען פון געזעץ. זיי קאנען נאר רעגולירט ווערען פון דעם אייגענעם גלייכען שכל, טאקט און געטריי־שאפט.

„דער פרידען און דאס גליק פון דעם פערהיי־ראטען לעבען, רוהען נישט אויף סטאטוטען און בעשלוסען פון געריכט, נאר אויף אזעלכע יסודות, וועלכע האבען מיט'ן געזעץ נישט צו טון".

„אין מיטען פון דעם 18־טען יאהרהונדערט — ערקלערט ווייטער דער ריכטער — איז די אנגענומע־נע מיינונג פון געזעץ געווען, אז יעדעס אייגענ־טום פון דער פרוי, נאכדעם ווי זי האט חתונה, געהערט צו איהר מאן. איהר קערפער געהערט איהם, און ער קאן בעגרעניצען איהר פרייהייט אזוי ווייט ווי איהם געפעלט נאר, און אויב אפילו ער בעשטראפט זי מיט עטליכע קלעפ, האט ער אויך דערצו דעם רעכט, אויב ער כאפט נאר נישט אריבער די מאס.

„אבער דער סטאטוס פון דער פרוי האט זיך זינט דעמאלט געענדערט, לויט דעם איצטיגען געזעץ פערלירט נישט די פרוי איהר אייגענטום ווען זי איז פערהייראט. סיידען עס איז דער אויסגעשפראָ־כענער פערלאנג פון דער פרוי צו טיילען זיך מיט איהם ,האט ער נישט קיין רעכט אפילו אויף דעם קלענסטען טייל; ער קאן נישט בעגרעניצען איהר פיזישע פרייהייט. איהם איז פערווערט פיזיש צו בעשטראפען זי. אלע פראפעסיעס זענען פאר איהר אפען. זי געניסט אלע פאליטישע רעכט.

„מיר געהט דא נישט אן די מאראלישקייט אדער אונמאראלישקייט פון דער פראגע. יעדע אנ־שטענדיגע פרוי וויל אודאי, ווי ווייט מעגליך, ער־פילען איהרע פליכטען צום מאן. מיך אינטערעסירט נאר די יורידישע זייט פון דער פראגע. און עס איז קלאר, אז ווען א פרוי פערלאזט איהר מאן, האנ־דעלט זי נישט געגען דעם געזעץ. דער מאן קאן עס איהר נישט פערוועהרען צו טון און דאס גע־זעץ ערלויבט איהם נישט צו געברויכען גוואלט".

דער דאזיגער מאן — וויקעלט דער ריכטער ווייטער אויף זיין געדאנק — קלאגט־אן דער דאקטאר אין פערפיהרונג. די גאנצע פערפיהרונג זאל זיך האבען אויסגעדריקט אין די פיר ווערטער: „קום, גווען, לאמיר אוועקגעהען". געזאגט איז עס געווארען צו א פרוי א זעלבסטשטענדיגער, אזא וועלכע איז בעקאנט מיט איהר שטארקען ווילען, און געזאגט האט ער עס איהר אין דער אנוועזענ־הייט נישט נאר פון איהר מאן, נאר פון נאך פריינד, וואו שטעקט דא די פערפיהרונג? פער־פיהרונג וואלט עס געהייסען נאר דעמאלט, ווען די פרוי וואלט מיט איהרע פערלאנגען און איהר ווילען געווען געגען דעם, אבער דא איז די געשיכ־טע געווען נישט אזוי. די פרוי איז שוין איינמאל אוועק פון איהר מאן מיט איהר גוטען ווילען, און ד יגאנצע צייט געקליבען זיך נאכאמאל אוועקצו־געהען. דער זעלבער ד"ר סוירל האט שוין איינ־מאל געווירקט, אז דאס פאר־פאלק זאל זיך איבער בעטען. און אויב דאס מאל האט ער געזאגט: „קום, גווען, לאמיר געהן". איז עס נאר דערפאר, ווייל ער האט איינגעזעהען, אז די פרוי איז דורכאויס ענטשלאסען צו פערלאזען איהר מאן, און מעהר וועהרען זיך געגען דעם, האט קיין זין נישט.

„אויב ד"ר סוירל וואלט געוואלט אפרעדען דאס ווייב פון איהר מאן, וואלט ער עס געטון ווען ער איז מיט איהר אויג אויף אויג, און נישט ווען דער מאן איז דערביי פערהאן און נאך איינער א פריינד, ווי עס האט זיך דערבאך ארויסגעוויזען.

„עס לייגט זיך אבער אויפ'ן שכל, ווען מען בע־קענט זיך מיט די איינצעלהייטען פון דער געשיכטע, אז נישט נאר האט ד"ר סוירל נישט געזוכט צו־צונעהמען די פרוי ביי איהר מאן, נאר פערקעהרט: ער האט געזוכט, און א פאר מאל איז איהם געלונ־גען, איינצושטעלען שלום צווישען זיי.

„יעדער אייגער קאן פערשטעהן, אז פאר דר. סוירל איז גאר נישט געווען אזוי בעקוועם צו פער־לאזען דאס הויז שפעט ביינאכט מיט א פרוי אין איהרע נאכט־קליידער. מען קאן זיך אנשטויסען, אז אויב ער האט עס געטון, איז עס נאר ווייל די פרוי איז געווען ענטשלאסען ,אז זי וועט פאר קיין פאל נישט פערבלייבען קיין איבעריגע מינוט מיט איהר מאן. דאס הייסט, זי האט עס געטון מיט איהר גוטען ווילען ,און ווען א פרוי טוט פרייוויליג א זאך, קאן מען נישט בעהויפטען אז זי איז פערפיהרט גע־ווארען.

„וואלט ד"ר סוירל אוועקגעהען פון הויז אליין, אהן איהר, וואלט ער זי איבערגעלאזען מיט א מאן, וועלכער האט געהאט ביי זיך א רעוואלווער און א יאגד־מעסער און וועלכער איז געווען ווילד פון צארן, ווייל ער איז זיכער געווען, אז זיין ווייב האט איהם פערראטען ,און וועלכער האט שוין אמאל געסטראשעט אז ער וועט זי ערמארדען, וואס ער וואלט עס אפשר אין דער דאזיגער נאכט דורכגע־פיהרט.

„אזוי, אז דער דאקטאר האט גאר קיין אנדער אויסוועג נישט געהאט, סיידען ער זאל אוועקגעהן מיט דער פרוי, און וואלט ער דעמאלט נישט גע־ווען ביי איהר אין הויז, וואלט זי זיכער סיי־ווי אר־לייך אוועק.

„ווי גרויס עס זאל נישט זיין דעם דאקטאר'ס שולד בעפאר דעם 11־טען יולי, קלאר איז, אז דעם 11־טען האט ער געהאנדעלט ריכטיג און קלוג ווען ער איז אוועק מיט פרוי פלעיס אנשטאט צו לאזען זי מיט איהר מאן אונטער אזעלכע געפעהר־ליכע אומשטענדען".

דער ריכטער האט אפגעווארפען די אנקלאגע.

עס בלייבט צו זעהען צי דעם ריכטערס ענט־שיידונג וועט ערמוטיגען אנדערע פערהייראטע פרוי־ען, אז זיי זאלען פאהרען און רייטען מיט פרעמדע מענער. פאר'ן אויטאריטעט פון דעם פערהייראטען מאן אבער איז די ענטשיידונג א טויט־קלאפ.

וויפיל יודישע ארבייטער זענען דא אין סאוויעטען־פערבאנד

פון זינט עס איז אריין אין קראפט דער פינף־יאהר־פלאן האט זיך אויך אנגעהויבען די ראשיגע אינדוסטריאליזאציע פון דער יודישער בעפעלקערונג אין דעם לאנד. לויט דער סטאטיסטיק, וואס איז צונויפגעזאמעלט געווארען ביז אפריל 1931, קען מען צום פאדערגרונט אזויגע ציפערן: אויף דער גאנצער טעריטאריע פון דעם ראטען־פערבאנד האבען זיך צו יענער דאטע געפונען ארום 790,000 יודען, וואס פערנעהמען זיך מיט לוין־אר־בייט, צווישען זיי אין אוקראינע — 284 טויזענד, אין ווייס־רוסלאנד — 86 טויזענד; אין לעניגראד דער געגענד — 69 טויזענד; אין צפון־קאווקאז — 18 טויזענד; אין אנדערע געגענדען — 100 און א האלב טויזענד; אין קרים 9 טויזענד.

אין פערגלייך מיט 1926 איז אט די אלגעמיינע ציפער פון יודישע פראלעטאריער אין ראטען־רוס־לאנד אויסגעוואקסען מעהר ווי אין צוויי מאל. הער־ביי איז אינטערעסאנט צו בעמערקען, אז דער וואוקס פון יודישען פראלעטאריאט איז אין אט די יאהרען פארגעקומען א סך שנעלער ווי דער וואוקס פון די ארבייטער בכלל אויף דער סאוויעטישער טעריטא־ריע.

אין אט דער אלגעמיינער צאהל לוין־פערדינער געהען אריין אי אינדוסטריעלע ארבייטער אי אנגע־שטעלטע אין פערשידענע אנשטאלטען. אבער דער וואוקס פון די יודישע פאבריק־ און זאוואד־ארביי־טער איז געווען א סך גרעסער, ווי דער וואוקס פון די אנגעשטעלטע. צום 1־טען אפריל, 1931, האט די צאהל יודישע אינדוסטריעלע פראלעטא־ריער בעטראפען 342,000, אנגעשטעלטע זענען נאך אלזא, אלץ מעהר פערהאן ווי פאבריק־פראלעטא־ריער, אבער דער וואוקס איז א זעהר שטארקער — צוויי מאל אזוי גרויס ווי אין 1926 ,ווען אין גאנץ רוסלאנד זענען געווען נאר 153 טויזענד יו־דישע ארבייטער.

לויט דעם פלאן האבען ביז 1933 געדארפט זיין 930 טויזענד יודישע פראלעטאריער אין ראטען־לאנד. דאס הייסט פון 1־טען אפריל 1931 ביז א־נואר 1933 דארפען אין דער אינדוסטריע אריינגע־בראכט ווערען בייט 132 טויזענד יודען, און דער גרעסטער מעהרהייט דארף די דאזיגע פערגרעסערונג פארגעקומען פון פאבריק־ארבייטער.

קאמף פון פאליציי מיט קאמוניסטען אויף די גאסען אין וואשינגטאן

די נייע דינסט

ערצעהלונג (נאך פראנצויזישען)

פון ב. פערלמאן

(פון ה פ).

פונקט דריי איז זי, אנ'אויסגעפוצטע ארויס פון הויז. אין א האלבער שעה ארום האט א שעה־בער, טונקעלער יונגערמאן געשפעט פאר איהר די טיר, ווען זי האט אנגעקלונגען ביים אריינגאנג פון זיין בחור'שער וואוינונג. ער האט זיך דערפרעהט און זיך געטון א לאז צו איהר:

— סטעלא, טייערע!

אבער זי האט איהם לייכט אפגעשטויסען פון זיך.

— אסקאר, איך האב דורכגעלעבט א שרעק־ליכע קטאג...

— וואס האט פאסירט?

— איך קען צו זיך נישט קומען....

— וואס איז? דערצעהל שוין!

— הייבט אינדערפריה האט מען אונז פון דער ביורא צוגעשיקט א דינסט־מיידעל. אי קשטעה אזוי און רעד מיט איהר, ערשט מאריס קומט אין מיטען דעריבער אן, מישט זיך אריין און שטעלט זי אן... און הייסט, ווער זי איז? די דינסט פון האטעל „קלאדאמיר"... פון דעם האטעל, וואו דו האסט מיט צוויי יאהר צוריק, ווען דו האסט נאך גע־וואוינט ביי דיינע עלטערען, געהאט געדונגען א צי־מער פאר אונז ביידען. און די דינסט איז דארט געווען די אלע פינף חדשים, וואס מיר פלעגען זיך דארט צוזאמענקומען.... זי האט מיר גלייך אויס־געזעהן קענטליך, איך האב זיך אבער נישט גע־קענט דערמאהנען, וואו איך האב זי געזען... שפעטער, ווען זי האט געגומען רעדען וועגען יענעם האטעל האב איך זיך דערמאהנט.... איך ווייס נישט, צי זי האט מיך דערקענט. טאמער אבער יא, איז גאט וויסט, וואס עס קען איהר נאך איינפאלען צו טון? אסקאר, איך וועל מוזען אויפהערען קומען צו דיר אזוי אפט.... און דו וועסט מוזען איינגאנצען אויפהערען קומען צו אונז. ווען זי וועט דיך דער־זעהן, וועט זי דיך זיכער דערקענען.

— אבער דיין מאן וועט דאך נישט וויסען וואס צו טראכטען, ווען איך וועל פלוצלונג אויפ־הערען צו קומען....

— אפשר זאלסטו זיך פערלאזען א בארד?..

— וואס פאלט דיר איין, סטעלא? דו שרעקסט זיך צופיל. די דינסטען פון די האטעלען זעהען זיך אן אזוי פיל מענשען... איך בין זיכער, אז זי געדענקט אונז נישט.....

— און איך בין זיכער, אז יא.... איך האב גוט געזעהען, ווי זי האט געקוקט אויף מיר.... וואס זאגסטו נישט צו אזא מאדנעם צופאל!... און אויף מיין מזל האט עס מיין מאן געדארפט אנקו־מען אין מיטען און זי אנשטעלען.... איך בין אומ־גליקליך.... ווי אזוי וועל איך קענען פון איהר פטור ווערען?... און טאמער פאלט איהר איין צו דערצעהלען מאריסען?... אהער צו האלטען מיך אין דער מורא?.... איך בין א פערלוירענע...

זי האט אויסגעפלאצט אין א געוויין...

אסקאר האט אומזיסט געפרובט זי טרייסטען, בערוהיגען. זי האט זיך אלץ געשראקען און האט פון קיין זאך נישט געוואלט הערען. אין הוילער ציטערניש איז זי באלד אוועק אהיים.

עס האבען זיך אנגעהויבען פאר סטעלאן שרעק־ליכע טעג. צו האבען בעטין שטענדיג פאר איהרע אויגען, איז געווען פאר איהר דאס גרעסטע אפ־קומעניש. בעטי האט געטון איהר ארבייט געטריי, מען האט דערפאר צו איהר קיין טענות נישט געקענט האבען, אבער סטעלא האט געזעהען אין איהר א שטענדיגע געפאהר פאר זיך און פאר אסקארען און נישט געוואוסט וואס צו טון.

מאריס האט גאר אנגעקוואלען פון דער נייער דינסט: אנ'אמת'ער אוצר... ער האט עס געזעהען פון דעם ערשטען בליק... טאמער האט סטעלא פראטעסטירט, האט ער זיך געבייזערט אויף איהר.. און צופיל פראטעסטירען האט סטעלא זיך נישט דערוואגט, זי האט געציטערט פאר בעטיס שאטען. זי האט מורא געהאט אויפצונעהמען אסקארען ביי זיך, זי האט דגעהיטען נישט צו געהן צופיל צו אסקארען אהיים.... אפשר האט בעטי זי נאכ־שפיאנירט ,כדי צו ווערען זיכער, אז זי האט נישט קיין טעות, אויב זי איז שוין נישט געווען זיכער...

„וועט זי רעדען מיט מאריסען? וועט זי רע־דען"?... — האט זי זיך נאכאנאנד געפרעגט, און די שטענדיגע מורא, אין וועלכער זי האט געלעבט, האט איהר נישט געגעבען קיין מינוט רוה.

אין א מאנאט ארום נאך איהר אנקומען האט בעטי געגומען רעדען, אבער נישט צו מאריסען, נאר טאקע צו סטעלאן אליין.

איינמאל, אין א פריהמארגען, נאכדעם ווי סטעלא האט איהר אנגעזאגט וואס צו טון, האט בעטי גענומען רעדען:

— איהר שרעקט זיך פאר מיר אומזיסט — האט זי אנגעהויבען שטיל, מיט אנ־אונטערטעניגען שמייכעל.

— איך זעה אויך נישט איין, פארוואס איהר זאלט מיר זיך נישט טרעפען מיט יענעם...

איז עס נאך אלץ דער זעלבער, וואס דארט!? יא, זיכער, איהר, מאדאם, זייט נישט פון די פרויען וואס בייטען אפט זייערע געליבטע. איך האלט אויך, אז ליבע איז די שעהנסטע זאך אין דער וועלט... איך וויל, מאדאם, איהר זאלט וויסען, אז איך בין איינגאנצען מיט אייך... איהר מעגט זיין זיכער, אז עס וועט פערבלייבען א סוד צווישען אונז.. איך בין נישט פון די ,וואס רעדען... אט ווייסט קיינער נישט פון מיר, אז מאדאם ראבין, מיין פריהערדיגע באלעבאסטע, האט אויך געהאט א געליבטען. איך מאך צו די אויגען, עס איז נישט מיין עסק. פאר אייך, מאדאם, וועל איך טון בעסער: איך וועל אייך ארויסהעלפען... נאך דארט, אין האטעל, פלעג איך הנאה האבען צו זעהן ווי איהר און אסקאר האבען זיך געליבט אזוי שטיל, טאקע גאר ווי די צוויי טייבעלעך.... אויך איצט וועל איך זיין צופרידען, אויב איך וועל קענען עפעס טון פאר אייער פריינד.... איך וועל שטענדיג זיין מיט אייך....

א ברייטער שמייכעל האט זיך צוגאסען איבער בעטיס פנים, ווען זי האט געענדיגט רעדען. זי איז ארויס פון צימער. סטעלא איז געבליבען שטעהן מיט אנ'אפענעם מויל, א פערלוירענע.

די פריינדשאפט. וואס די גוטע בעטי האט איהר אזוי גרויסמוטיג אנגעבאטען, האט איהר איצט אויסגעזעהען נאך ביטערער פון איהר פיינדשאפט, פאר וועלכער זי האט זיך געהאט אזוי געשראָ־קען.

— שטענדיג. שטענדיג, — האט זי איבער־געזאגט, — איך וועל זי שטענדיג האבען מיט זיך... איך וועל פון איהר גנאד קיינמאל נישט פטור ווערען.... געוואלט, ווי ווערט מען פטור פון איהר?!

—):0:—

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

עקספּאָרט פון האנדווערקער-פּראָדוקציע

דער עקספּאָרט איז אַ מלוכה-פּראָבלעם פון דער גרעסטער וויכטיגקייט. יעדעס לאַנד וויל זיך בעמיהען אַז דער אַרויספיהר פון דער לאַנדס-פּראָדוקציע זאָל זיין וואָס גרעסער, און ווען עס געלינגט אַז דער אַרויספיהר זאָל איבערשטייגען דעם אַריינפיהר איז עס אַ גליק פאַר'ן לאַנד, ווייל דאָס ברענגט אַ צופלוס פון פרעמד געלד און פערגרעסערט דער-מיט דעם וואוילשטאַנד פון דער בעפעלקערונג.

ליידער איז פּוילען פערדרעכענט צו די מלוכות, ביי וועלכע דער אימפּאָרט איז גרעסער ווי דער עקס-פּאָרט. פּוילען האָט אַ פּאַסיווען האַנדעלס-בילאַנס, אַפילו אין די הויך-ענטוויקעלטע אינדוסטריע-לענ-דער שטייגט נישט שטענדיג דער עקספּאָרט אַריבער דעם אימפּאָרט, עס ווערען אָבער איבעראַל אָנגעווענ-דעט אַלע קרעפטען כדי יעדעם עקספּאָרט צו ענטוויק-לען און צו פערברייטערען ביז צו די מעגליכסטע גרענעצען. יעדע ווירטשאַפטליכע גרופּע אין יעדען לאַנד פאָרשט די פערהעלטנישען און געפינט נייע אָפּזאַץ-געביטען פאַר איהר פּראָדוקציע, און די מלו-כה העלפט מיט אַלע מיטלען צו צו דער ענטוויקלונג פון עקספּאָרט, דערמיט וואָס זי בעפרייט פון שטייער די אַרטיקלען וואָס געהען נאָך אויסלאַנד, זי צאָהלט צוריק דעם איינפאָהר-צאָל פאַר רויה-מאַטעריאַ-לען און האַלב-פאַבריקאַטען פון די סחורות וואָס ווע-רען אויסגעאַרבייט און אַרויסגעשיקט פערטיגער-הייט איבער די גרעניצען פון לאַנד.

ווי געזאָגט, בעמיהט זיך יעדע ווירטשאַפטליכע גרופּירונג וואָס מעהר צו עקספּאָרטירען פון פּוילען. ווערען אַרויסגעפיהרט אין ערשטע רייהע לאַנדווירט-שאַפטס און אינדוסטריע-פּראָדוקטען. דער עקספּאָרט פון דער לאַנד-פּראָדוקציע ווערט דורך דער מלוכה אונטערשטיצט גאָר אין אַ שטאַרקער מאָס, ווייל דער מין עקספּאָרט פערנעהמט דעם ערשטען פּלאַץ אין דער אַלגעמיינער טאַבעלע פון אַרויספיהר און פּוילען ווערט פערדרעכענט פאַר אַ אַגראַר-לאַנד, נישט אָבער קיין קלענער אָרט פערנעהמט די פּאָזיציע פון אינ-דוסטריע-עקספּאָרט, אין וועלכע עס געהען אַריין אַלע אַרטיקלען וואָס ווערען פאַבריצירט אין פּוילען, אָנהויבענדיג פון דער בערג-אינדוסטריע (קויהלען-גרובען און אַנדערע) און ענדיגענדיג ביי דער טעקסטיל-אינדוסטריע.

נאָר איין געביט פון עקספּאָרט געפינט זיך אין אַ זעהר פערנאַכלעסיגטער לאַגע און. דאָס איז דער עקספּאָרט פון דער האַנדווערקער-פּראָדוקציע. דאָס האַנדווערק אַרבייט מייסטענס פאַר'ן געברויך פון לאַנד און די קליינע פינאַנץ-מעגליכקייט פון בעל-מלאכה האָבען איהם ביז יעצט אָפּגעהאַלטען פון עקספּאָרט. עס איז אָבער דערמיט נישט געזאָגט, אַז די האַנדווערק-פּראָדוקציע ווערט לגמרי נישט אַ-רויסגעפיהרט פון לאַנד. מיר האָבען אין געגענטייל געזעהען אַז קאָנפעקציע למשל, איז געווען נישט לאַנג אַ וויכטיג עקספּאָרט-אַרטיקעל און אויך ווייטער וועלען וואַהרשיינליך זיין עקספּאָרט-מעגליכקייטען אויף דעם געביט. מען בעמערקט שוין זאָגאַר יעצט אַ אויפלעבונג אין דער בראַנזשע צוליב דער סטאַביליזאַציע פון ענגלישען פונט, ליידער געפינט זיך דער עקספּאָרט פון די האַנדווערק-אַרטיקלען נישט אין די הענד פון די האַנדווערקער און ער ווערט אַריינגערעכענט אין דער אַלגעמיינער פּאָזיציע פון אינדוסטריע-עקספּאָרט, דאָס וואָלט נאָך נישט געווען דאָס ערגסטע. פאַלט אָבער אַריין דער פעטסטער פער-דינסט אין די הענד פון די עקספּאָרטערען און דער בעל-מלאכה האָט דערפון דעם קלענסטען פּראָפיט.

דאָ זעהט זיך בולט אַרויס די נאַכלעסיגקייט פון אונזערע ווירטשאַפטליכע זעלבסטפערוואַלטונגס-אָרגאַנען, פון די האַנדווערקער-קאַמערען, וועלכע האָבען, ווייזט אויס, אַ גאַנץ שמאָלען האָריזאָנט און חוץ מיט ריין-אָרגאַניזאַציאָנעלע און ענגע פאַכ פּראַגען זענען זיי נישט אימשטאַנד זיך צו פערבעסע-מען. אַ ברייטערען בליק אויף צו פערבעסערען די לאַגע פון בעל-מלאכה דורכ'ן פערברייטערען און הויפּטזעכליך ערמעגליכען דעם עקספּאָרט פון דער האַנדווערק-פּראָדוקציע האָבען זיי נישט. די האַנד-ווערקער-קאַמערען האָבען דערלאָזט דערצו אַז די האַנדעלס און אינדוסטריע-קאַמערען זאָלען פּשוט פערכאַפּען דעם מאָנאָפּאָל פון עקספּאָרט אויף גאַנ-צע הונדערט פּראָצענט, פון פּוילישען אינדוסטריע-עקספּאָרט געפינט זיך אין די הענד פון די האַנדעלס און אינדוסטריע-קאַמערען, די האַנדווערקער-קאַמערן האָבען אין דעם פּרט גאָרנישט געטון, און די שווער אויסגעהאַרעוועטע האַנדווערקער-פּראָדוקציע פאַלט אַריין צום סוחר אָדער פאַבריקאַנט וועלכער נעהמט אַראָפּ פאַר זיך די סמעטענע איבערלאָזענדיג פאַר'ן בעל-מלאכה דעם מאָגערען אָפּזאַץ.

עס איז נישט גענוג אַז מען זאָל זיך פּראָבלע-מאַטיש פּראָינטערעסירען מיט'ן עקספּאָרט מען מוז זיך בעמיהען דורכצופיהרען פּערלייכטערונגען פאַר'ן אַרויספיהר פון האַנדווערק-אַרטיקלען. און דערביי שטודירען די מעגליכקייטען פון נייע אָפּזאַץ-געביטען מיר קאָנען אין דעם פאַל זיך נעהמען אַ ביישפּיל פון טשעכאָסלאָוואַקיען, וועלכע האָט זיך ברייט פער-צווייגטען עקספּאָרט פון פערשידענע האַנדווערק און קליינאינדוסטריע-אַרטיקלען ווי: שיך, דריי, שמוק-לאַכריי און אַנדערע.

די ביליגע אַרבייטס-בעדינגונגען און דאָס ספּע-ציפיש אין האַנדווערק קאָנען אונבעדינגט אין דער ... מאָס מיטווירקען אַז דער עקספּאָרט פון

וואָס יעדער סוחר און האנדווערקער דארף וויסען?

וואָס הייסט אַ גאַסטראָנאָמישער אַנשטאַלט?

מיר ברענגען דאָ עטליכע זעהר וויכטיגע אורטיילען פון העכסטען אַדמיניסטראַטיווען טריבו-נאַל, וועגען דעם, וועלכע אונטערנעהמונג ווערט אָנגערופען גאַסטראָנאָמישער אַנשטאַלט.

1) אונטערן בעגריף „גאַסטראָנאָמישער אַנ-שטאַלט" פאַלט אַרונטער אין זין פון געזעץ פון אומזאַץ-שטייער נישט נאָר דער אַנשטאַלט וואו מען דערלאַנגט הייסע שפּייזען, נאָר אַפילו אַזעלכע אונ-טערנעהמונגען וואו מען קען בעקומען צובייסען אויפ'ן אָרט און דאַן אויך נאָר קאַלטע צובייס אין אַזאַ פאָרם. וואָס איז ספּעציעל צו קאָנסומירען אויפ'ן אָרט (פון 7 אַפּריל 1930 נר. 130/30).

2) הערבאַטשאַרניעס (טיי-הייזער) מיט'ן פער-קויף פון ביער פּווענטועל פּיוויאַרניעס פאַלען אַרונ-טער אונטערן בעגריף פון גאַסטראָנאָמישען אַנ-שטאַלט אָנגעוויזען אין דער 2. טייל ליט. ב. צו-גאַב צום אַרט. 23 געזעץ פון אומזאַץ-שטייער. (26 אַפּריל 1930 1439/29).

3) אַ הערבאַטשאַרניע מיט'ן פערקויף פון ביער עווענטועל אַ פּיוויאַרניע געפיהרט ביי אַ געשעפט מיט שפּייז-אַרטיקלען, רעכענט זיך פאַר צוויי בעזונדערע אונטערנעהמונגען, אין הסכם מיט'ן צוגאַב צום אַרט. 23 פון געזעץ פון אומזאַץ-שטייער אַלס אַ רעסטאָראַציע און אַלס פּחורה-האַנדעל (שפּייז-קראָם).

ווער קען בעפרייט ווערען פון שטראָף פאַר נישט אויסקויפען דעם פּאַטענט צום טערמין

ווי מ'טיילט אונז מיט פון צענטר. קליינ-הענדלער-פעראיין, פּאַמאַרסקאַ 15, האָט דאָס פי-נאַנץ-מיניסטעריום (אויף די בעמיהונגען פון דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער) בעפולמעכטיגט די לאָד-זער פינאַנץ-קאַמער צו שענקען די אַרויפגעלייגטע שטראָפען (פון אַרט 98) פאַר נישט אויסקויפען אין טערמין פּאַטענטען אויפ'ן יאָהר 1932. פון דער אויבענדערמאָנטער הנחה וועלען קאָנען גע-ניסען נאָר די צאָהלער, וועלכע האָבען אויסגע-קויפט פּאַטענטען אַמשפּעטסטענס דעם 15. יאנואר 1932 און דאָס נישט צוליב פערנאַכלעסיגקייט, נאָר צוליב מאַנגעל פון געלד אָדער צוליב שלעכ-טען מאַטעריעלען מצב (שטאַנד) פון צאָהלער.

וועגען בוי-שויך

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן אָנגענומענעם רעגו-לאַמין וועגען בוי-שויך, האָט די האַנדווערקער-קאַ-מער אַרויסגעשיקט צירקולאַרען צו אַלע פּראָינ-טערעסירטע צעכען, די דאָזיגע צעכען, וואָס האָ-בען די צירקולאַרען בעקומען דאַרפען אין זייער אייגענעם אינטערעס די צירקולאַרען אויספיהלען און צוריקשיקען אין דער האַנדווערקער-קאַמער.

עקזאַמענס פון זאַטלערס

די עקזאַמינאַציע-קאָמיסיע ביי דער האַנד-ווערקער-קאַמער, וואָס איז בעשטאַנען פון די ה"ה סקאַרטשינסקי, סקאָטלעווסקי און זילבערבערג האָט אָדורכגעפיהרט עקזאַמענס פון א רייה זאַטלערס, צווישען די, וואָס האָבען אויסגעהאַלטען די עקזאַ-מענס און בעקומען דעם טיטול „מיסטזש" געפינען זיך אויך 2 יודישע זאַטלער שלאַק און ניעכ-טשיצקי.

לוין-וועבערייען שטעהען פאַר א רואין

(אג.) אין היינטיגען יאָהר האָבען עטליכע שטייער-אַמטען איינגעפיהרט פאַר לוין-וועבערייען א גאַנצע אַנדערע פּראַקטיק ביים אויסמעסטען דעם אומזאַץ-שטייער פאַר'ן יאָהר 1931. נישט קוקענ-דיג דערויף וואָס די דאָזיגע וועבערייען זענען דעקלאַרירט געוואָרען אַלס לוין-וועבערייען, אַז זיי קויפען נישט איין קיין רויה-שטאָפען און וואָס די לוסטראַציעס האָבען נישט אויסגעוויזען, אַז זיי אַרבייטען אויף אייגענער רעכנונג, האָבען דאָך די שטייער-אַמטען אָנגענומען דעם אומזאַץ פון די לוין-וועבערייען, אַזוי ווי זיי וואָלטען געאַרבייט אויף אייגענער רעכנונג, די שטייער-סומע איז אַלזאָ געוואַקסען ביז 5 מאָל מעהר ווי אין פער-גאַנגענעם יאָהר, אַזאַ קאָמענטאַר פון די שטייער-אַמטען קען ברענגען דערצו, אַז די לוין-וועבע-רייען זאָלען זיך אינגאַנצען אָפּשטעלען.

דעלעגאַציע פון גרויס-אינדוסטריע-לער ביים האנדעלס-מיניסטער

(אז) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט האָט דער האַנדעלס-מיניסטער זאַרזשיצקי אויפגענומען אַ דעלעגאַציע פון די לאָדזער גרויס-אינדוסטריעלער.

אין דער ערשטער רייה האָט די דעלעגאַ-ציע בעריהרט די פראַגע פון די ליפערונגען פאַר'ן מיליטער. דער מיניסטער האָט מיט גרויס אויפ-מערקזאַמקייט אויסגעהערט די דעלעגאַציע, וועלכע האָט אָנגעוויזען, אַז די פּוילישע טעקסטיל-פאַברי-קען זענען נישט בעאיינגעט אויסצואַרבייטען סחורות אויס פלאַקס און די סחורות קענען אַרויס-קומען זעהר נישט קיין ענטשפּרעכענדע.

דער מיניסטער האָט פערזיכערט, אַז ער וועט זיך אָריענטירען אין דער סיטואַציע און וועט זיך פערשטענדיגען מיט'ן קריגס-מיניסטעריום, אַז אַ טייל סחורות זאָל אויסגעאַרבייט ווערען אויס בוימוואָל.

די דעלעגאַציע האָט נאָך דאַן בעריהרט א גאַנצע רייה שטייער-פראַגען און אַקטועלע ענינים וועגען דער טעקסטיל-אינדוסטריע.

פאַר יעדער פרוי און הויזווירטין!

מיר דערמאָהנען, אַז דאָס געזונדסטע און גע-שמאַקפולסטע דערפרישונגס-געטראַנק איז ביר צו-געריכט דורך דער הויז-ווירטין פון מאַלץ-עקס-טראַקט „פּראָספּעריטע".

דערלויבט נישט אייער פאַמיליע צו בענוצען אויסער די היים קיין שום אַנדערע געטראַנקען — כדי אויסצומיידען ערקראַנקונגען.

יעדע גוטע הויז-פרוי, וואָס זאָרגט פאַר'ן גע-זונד פון איהר פאַמיליע, דאַרף האָבען זומער שטענדיג צוגעריכטעט ביר פון מאַלץ-עקסטראַקט „פּראָספּעריטע". אונגעוועהנליכער נידריגער פּרייז פון מאַלץ-עקסטראַקט „פּראָספּעריטע" ווייל

50 גלעזער ביער נאָר פאַר 1.20 זל.

צוגעפּאַסט איצט צום איצטיגען שווערען ווירטשאַפט-ליכען שטאַנד און איז צוגענגליך פאַר דער גאַנצער געזעלשאַפט.

אַ חוץ דעם ביר-עקסטראַקט, עמפּפעהלען מיר די מאַלץ-קאַווע „סאַנטע" אַלס די בעסטע פון אַלע ביז איצטיגע קאַווע-ערזאַצען וואָס געפינען זיך אויף די דערנעהרונגס-מערק אין פּוילען, פּרייז פון אַ פערטעל קילאָ קאַווע „סאַנטע" — 60 גר.

„Prosperite" Sp. z. o. o. Łódź,
Leszno 22, tel. 191-51 konto w P. K. O. 140-248

אונזערע אַרטיקלען געפינען זיך אין אַלע סקלאַד-אַפּטעטשנעס און קאָלאָניאַל-געוועלבער אין גאַנץ פּוילען.

פּוילישער פּאַוויליאָן אויף דער תל-אביב-אויסשטעלונג

וואַרשאַ, (י. ט. א.) צוליב דעם גרויסען ערפאָלג איז די אויסשטעלונג אין תל-אביב פער-לענגערט געוואָרען ביז דעם 7-טען מאַי. דער ערפאָלג קומט צום אויסדרוק אין דער גרויסער צאָהל בעזוכער, וואָס קומען פון דער גאַנצער וועלט ווי אויך אין דער בעדייטענדער צאָהל פעשלאָסענע טראַנזאַקציעס. דער פּוילישער פּאַוויליאָן רעפּרעזענטירט זיך זעהר גינסטיג. די לייטונג פון פּאַוויליאָן האָט ענטוויקעלט א ברייטע אַקציע לטובת די פּוילישע אויסאַרבייטונגען. עס ווערען פערטיילט פלוגבלעטלעך אין דער פּוילישער, ענג-לישער, העברעאישער און אַראַבישער שפּראַך מיט אינפאָרמאַציעס וועגען די אויסאַרבייטונגען פון דער פּוילישער אינדוסטריע. עס איז אויך טעטיג אַנ'אינפאָרמאַציאָנס-ביוראָ, וואָס פערלייכטערט דאָס אָנקניפּען דירעקטע בעציהונגען צווישען די מזרח-סוחרים און פּוילישע אינדוסטריעלער. אַלס בעווייז פון דער גרויסער צוועקמעסיגקייט צו אָרגאַניזירען דעם פּוילישען פּאַוויליאָן קאָן דינען די בעדייטענדע צאָהל טראַנזאַקציעס, וואָס איז געשלאָסען געוואָרען אין משך פון דער ערשטער וואָך נאָך דער עפענונג פון דער אויסשטעלונג.

אומזאַץ-שטייער פאַר'ן יאָהר 1931

וואָס דאַרף יעדער צאָהלער וויסען מכח רעקורסען?

דער לעצטער טערמין פון אָנגעבען רעקור-סען אויף דער אויסמעסטונג פון אומזאַץ-שטייער פאַר'ן יאָהר 1931 ענדיגט זיך דעם 15 מאַי ד. י.

פאַר'ן אָנגעבען דעם רעקורס דאַרף יעדער שטייער-צאָהלער זיך ווענדען צום שטייער-אַמט און פערלאַנגען מינדליכע (אָדער אויך שריפטליכע) ערקלערונגען וועגען די יסודות, אויפ'ן סמך פון וועלכע ס'איז אויס-געמאָסטען געוואָרען דער בע-טרעפענדער אומזאַץ.

די נאָוועלע צום געזעץ, וועלכע פּערפליכ-טעט פון 1-טען יאַנואַר 1932, זעהט פאַר אין אַרט. 80 די דאָזיגע רעכט פאַר די פּראָאינטערע-סירטע שטייער-צאָהלער.

אין רעקורס קאָן יעדער בע'עולה'טער שטייער-צאָהלער פערלאַנגען, דאָס אויפ'ן סמך פון אַרט. 90, זאָל ער אַרויסגערופען ווערען צו דער אַפּעלאַציע-קאָמיסיע צו געבען מינדליכע ערקלע-רונגען ביים בעטראַכטען זיין רעקורס.

אויב ווער פון די שטייער-צאָהלער האָט נישט דערהאַלטען דעם שטייער-נאָקאַז, דאַרף ער זיך תיכף ווענדען ווענען דעם צום שטייער-אַמט. די אחריות דערפאַר טראָגט אויסשליסליך דער שטייער-צאָהלער, וועלכער וועט אויף דעם אופן פערשפּעטיגען דעם טערמין פון אַריינטראָגען אַ רעקורס אין פאַל ווען ער ווערט בע'עולה'ט.

דער ענטגילטיגער טערמין איינצוצאָהלען דעם אויסגעמאָסטענעם שטייער ענדיגט זיך דעם 15 מאַי ד. י. אין משך פון 14 טאָג (ביז דעם 29 מאַי) קען מען איינצאָהלען אָהן קאָסטען (פּראָ-צענטער) פאַר אָפּשלעפּען. זאַיעגטשעס קענען דורכ'ן שטייער-אַמט אין משך פון די 14 טאָג יאָ געמאַכט ווערען.

יעדער שטייער-צאָהלער קאָן אויך אָפּגעבען א ביטע וועגען באַגרענעצן די עקזעקוציע ביז צו דער סומע וועלכע ער האָט אָנגעגעבען אין רעקורס ביז'ן ענטגילטיגען ערלעדיגען פון רע-קורס.

* * *

ווי מ'טיילט אונז מיט פון צענטראַלען קליינ-הענדלער-פעראיין פּאָמאַרסקאַ 15, זענען די אויס-מעסטונגען פון אומזאַץ-שטייער פאַר'ן יאָהר 1931 אין א סך שטייער-אַמטען העכער ווי פאַר'ן יאָהר 1930.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם זאַמלען אַלע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס מאַטעריאַל, וועל-כער וועט איבערגעשיקט ווערען אין דער האַנדעלס-אַמער. אויפ'ן סמך פון דעם גאַנצען געזאַמעל-טען מאַטעריאַל און קאָנקרעטע פאַקטען, וועט צו-זאַמענגעשטעלט ווערען אַ מעמאָריאַל צו דער לאָדזער פינאַנץ-קאַמער. ס'איז דעריבער ווינשענס-ווערט, אַז אַלע בע'עולה'טע צאָהלער זאָלען זיך ווענדען צו זייערע פעראיינען אַמשפּעטסטענס ביז'ן 15 מאַי ד. י.

ס'איז אויך וויכטיג צו אונטערשטרייכען דאָס מיט דעם מאַטעריאַל וועט זיך בענוצען די ווירט-שאַפטליכע ראַט-קאָמיסיע ביים פינאַנץ-מיניס-טעריום.

דער האַנדווערק-פּראָדוקציע זאָלען אָפּגעשטעלט ווערען אויף אַ העכער שטופע, די רעגירונג ווערט אין איהר אייגענעם אינטערעס שטענדיג אונטערשטי-צען יעדע אַרט איניציאַטיווע וועלכע קען ברענגען ... אַ פערבעסערונג פון האַנדעלס-בילאַנס. און דאָס איז שוין אַ געוויגענדע גאַראַנטיע פאַר'ן ערפאָלג פון דער זאַך. מען מוז אָבער קומען צו דער רעגירונג מיט קאָנקרעטע אויסגעאַרבייטע פּאָרשלעגען און אין דער ערשטער רייהע מיט שוין ערצילטע ערפאָלגען די האַנדווערקער-קאַמערען מוזען דעריבער פער-זעטערען די ביז-איצטיגע פּעהלערען אויפ'ן עקס-פּאָרט-געביט און ענערגיש זיך פערנעהמען מיט דעם פּראָבלעם.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער רעבען

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג 3 כז ניסן תרצ"ב

מאי

זון-אויפגאנג 4.10
זון-אונטערגאנג 6.58

טאג-נאטיצען

דאס יודישע טעאטער דארף איצט צוריקבעקומען זיין היים

ווענען טעאטער „סקאלא" וואס ווערט היינט געעפענט

דאס „סקאלא"-טעאטער ווערט ענדליך געעפענט. דאס וואלט זיכער געווען א גוטע בשורה פאר דער גאנצער יודישער געזעלשאפט, און בעזונדערס פאר איהר קולטורעלן טייל, וואס איז געווען אין דעם דאָזיגען ענין שטארק פעראינטערעסירט.

אלע געדענקען נאך זעהר גוט די געשיכטע פון דעם דאָזיגען טעאטער זייט דער צייט, ווען ס'איז פערמאכט געוואָרען, דורך די יאָהרען, ווען עס האט געפוסטעוועט ביז איצט, ווען עס ווערט ווידער געעפענט.

גישט קיין אנדערע, נאר די יודישע געזעלשאפטליכקייט איז געווען דערין פעראינטערעסירט. מיט'ן פערמאכען דאס „סקאלא"-טעאטער, איז אוועקגענומען געוואָרען דאס מקום-מנוחה פאר'ן יודישען טעאטער, וועלכער האט זיך אנגעהויבען צו פלאָגען אין פערשידענע זאלען און בודעס, וואס האבען געהאַמעוועט איהר ענטוויקלונג און וואוקס, דעריבער זענען דאס געגאנגען פערשידענע דעלעגאַציעס פון יודישע קולטורעלע אינסטיטוציעס צום בעזיצער פון טעאטער, אז דער דאָזיגער בנין זאל צוריק אפגעגעבן ווערען פאר די בעדערפעניששען פון יודישען טעאטער.

ענדליך איז דער בנין געקומען אין בעזיץ פון הער בערנהיים.

דאס פוילישע טעאטער אין לאָדז האט מיט רעכט, עטליכע בעקוועמע בנינים ווי עס קען זיך ענטוויקלען און דינען איהר אויפגאבע. ס'איז דעריבער געווען זיכער, אז דאס „סקאלא"-טעאטער וועט דינען די אויפגאבען פון יודישען טעאטער, וועלכער איז נישט קיין קלענער געשעפט ווי דאס נישט יודישע.

מיר זעהען אבער, אז ס'איז נישט אזוי געשעהן, דאס „סקאלא"-טעאטער האט איבערגעריסען מיט דער טראַדיציע און האט פערוואָרפען דעם יודיש-קולטורעלען ציל און דאס טעאטער ווערט געעפענט מיט א פוילישער רעוויע.

אונזער שטאנדפונקט איז, אז אין „סקאלא" דארף און מוז זיך איינבירגערען א יודיש טעאטער, ס'דארף אויפהערען דאס ארומבלאָנקען זיך פון אונזער טעאטער.

דאס יודישע טעאטער מוז בעקומען זיין מקום מנוחה אינ'ם אויפסניי געעפענטען „סקאלא".

פון האנדעלס-געריכט

עניין „ווידזעוור" פאר'ן האנדעלס-געריכט

אין שייכות מיט דעם „נאדזור" פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור" זענען אין משך פון 15-טען ביז'ן 22-טען מערץ ד. י. אפגעגעבן געוואָרען די פרעטענזיעס פון די קרעדיטאָרען. אין דער צייט האבען די אויפזעהער אפגעגעבען דעם געריכט בעריכטען פון דער טעטיגקייט. סך-הכל האבען אנגעמאלדען 51 קרעדיטאָרען אויף א סומע פון 14.445.105 זל. די אויפזעהער האבען עטליכע קרעדיטאָרען אפגעזאגט, זיי אריינצוציהען אין דער קרעדיטאָרען-רשימה, צוליב וואס, זיי וועלען אריינטראגען אנ'אנקלאגע צום געריכטס-קאָמיסאר.

איצט האבען די קרעדיטאָרען אריינגעטראָגען א ביטע צום געריכט, צו פערלענגערן דעם טערמין אויף אנצומעלדען די פרעטענזיעס.

אויף דער נאָהענטער זיצונג וועט די ביטע בעטראַכט ווערען דורכ'ן געריכט.

העכסטער אדמיניסטראטיווער טריבונאל

מבטל געמאכט א בעשלוס פון לאדזער שטאט-ראט וועגען צוגאב-שטייער צו קינא-בילעטען

(2) ווי שוין בעוואוסט, האט דער שטאט-ראט אנגענומען א בעשלוס, צו העכערן דעם שטייער-אפצאָהל פון קינא-בילעטען אויף 15 פראָצ.

געגען דעם בעשלוס, האט דער פעראיין פון די לאדזער קינא-בעזיצער אפגעגעבען אנ'אפעלאציע צום אינערן-מיניסטעריום, וועלכער האט דעם בעשלוס פון לאדזער שטאט-ראט מבטל געמאכט.

דער לאדזער מאגיסטראט האט דאן אפגעגעבען אנ'אנקלאגע צום העכסטען אדמיניסטראטיווען טריבונאל אנווייזענדיג, אז דאס מיניסטעריום האט נישט געהאט קיין רעכט מבטל צו מאכען דעם בעשלוס פון שטאט-ראט.

אויף דער לעצטער זיצונג, האט דער העכסטער אדמיניסטראטיווער טריבונאל די אנקלאגע פון לאדזער מאגיסטראט אפגעווארפען. אין די דעציזיע ווערט געזאגט, אז דאס מיניסטעריום האט א פליכט מבטל צו מאכען בעשלוסען פון שטאט-ראט, אויב זיי זענען שעדליך פאר דער בעפעלקערונג.

דערמיט איז דער צושלאג-שטייער אין די קינאס בטל געוואָרען.

בזשעזשינער קאנפעקציאנערן וואס „קענען קאנקורירען"

ווייל זיי נייען פאלטענס אוז אנצינער פון גנבה'שע סחורה, וועלען איצט אביסעלע זיצען אין תפיסה

(2) פון דעם סחורה-לאגער פון קייזערבערכט'ס אפרעטור, אויף זגערזשער 69, האט מען אין דער נאכט פון 31-טען יאנואר ד. י. ארויסגעגנב'עט קאמגארן-און גארבארדין-סחורה אויף א גרויסע סומע געלד.

די שפורען פון דער גנבה, האבען געפיהרט קיין בזשעזשין, וואו פון דער געגנבעטער סחורה, איז אויסגעפערטיגט געוואָרען מלבושים. ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, האבען א גאנצע רייהע בזשעזשינער קאנפעקציאָנערן פראָדוצירט מלבושים פון די דאָזיגע סחורה, וועלכע פערקויפען שפאט ביליג.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, זענען פאלגענדע בזשעזשינער קאנפעקציאָנערן ארעסטירט געוואָרען: יוסף זילבערמאן, די ברידער פישעל און משה פלאמהאלץ הערש שמולעוויטש, יחיאל פריץ, שמירגאלד, און דער אויטאבוס-בעזיצער איצעק גאלדבערג, וועלכער זאל די סחורה האבען צוגעשטעלט צו די בזשעזשינער קאנפעקציאָנערן.

בעת דער רעוויזיע איז געפונען געוואָרען א גרויסע צאהל שוין אויפגענייטע פאלטענס, אנצוגען און צוגעשניטענע סחורה.

אלע זענען איינגעזעצט געוואָרען אין תפיסה.

אפלעגען דעם צוואנג-טערמין

פון אנשליסען די הייזער צו דער קאנאליזאציע-נעץ

מעמאריאל פון הויז-בעזיצער צו דער וואיעוואודזטווע

(2) אין צוזאמענהאנג מיט דער פראגע וועגן אנשליסען די הייזער צו דער קאנאליזאציע-נעץ, האבען די הויז-בעזיצער אפגעגעבען אין דער וואיעוואודזטווע א מעמאריאל, אין וועלכען די הויז-בעזיצער בעטען, צוליב דער קריזיסער צייט, צו פערלענגערן דעם צוואנג-טערמין פון אנשליסען די הייזער צו דער קאנאליזאציע-נעץ.

ארעסטירט די גנבים און פאסערס

פון דער גרויסער מאנופאקטור-גנבה

אין שמואל אבע'ס מאנופאקטור-געשעפט

(2) דעם 5-טען אפריל ד. י. האבען גנבים ארויסגעגנבעט פון שמואל אבע'ס מאנופאקטור-סקלאד (שרודמיעסקא 7) עטליכע צענדליג שטיק זיידענס אויף א סומע פון 30 טויזענד זל.

נאך א חקירה ודרישה, איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אז א טייל פון די געגנבעטע סחורה געפינט זיך אין מאכל אזעראוויטשס מאנופאקטור-געשעפט, אויף נאוואמיאסקא 3. בעת דער רעוויזיע האט מען ביי אזעראוויטש'ן געפונען נאר א טייל פון די גע'גנב'עטע סחורה די איבעריגע סחורה איז געפונען געוואָרען ביי אזעראוויטשס א ברודער אין קאנין. דארט איז אויך ענטדעקט געוואָרען, ווער די גנבים זענען און אלע זענען ארעסטירט געוואָרען.

ארעסטירט זענען געוואָרען: שלמה ווינטער, איצעק דוד ניימאן, שמואל וויינבערג, חנה האנדעל, ראובן און מאכל אזעראוויטש זענען צוגעצויגען געוואָרען צו געריכטליכע פעראנטוואָרטליכקייט פאר פאסעריי.

לאדזער יודישער קאמעראל-טעאטער
אלע 1-טער מאי 2. דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעומאן.

גאסטשפילן פון לאדזער קאמעראל און קליינקונסט-טעאטער „ארט"
קינסטל. אנפ.: מ. בראדערזאן.

לעצטע 5 טעג! היינט, דינסטאג - 2 פארשטעלונגען: אנהויב 8 און 10 אווענד

פייגעל אין דער לופטען

2 טיילען, 12 שלאגער-נומערן

טעקסטען: משה בראָדערזאָן, י. אבערזשאנעק און עלדע.
מוזיק: דוד בייגעלמאן. דעקאראציעס: דינה מאטוס. רעזשי: ש. דזשיגאן און י. שומאכער.
קאנצערט-מייסטער: ש. בייגעלמאן. ביהנע-אינספעקטאר: מ. קאן.

1) אוטאנגארד 2) טאנץ-שקיץ 3) אויפן שפאציר 4) באסמאן 5) אייזערנע נערוועז 6) שאך-מאט 7) אנאמת'ע יודישע מפה אין א שתיק-באר 8) צעטענטאנץ 9) א ראנדקעלע 10) טאנגא 11) אליהו הנביא ביים שניידער 12) אויפן קאלישער וואקזאל א דעפילאדע פון כלל-מגער, אריסטאקראטע, טעקוועסטראטארען און אנדערע לאפיטוטען.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער פון 6 אווענט.

Dr. med. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 20193

ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג

נעהמט אן פון 8 — 11 פריה און פון 5 — 8 אווענד
זונטאג און יום-טובים פון 9 — 1 בייטאג.

היינט און פאלגענדע טעג!
א רעוואלוציע-פילם, וואס ענטפלעקט די הינטערקוליסען-ארבייט פון שפיאנאזש און קאנטר-שפיאנאזש פון די קעמפענדע ארמעען אין דער צייט פון דער וועלט-מלחמה א. ז.

פרוי און שפיאן

רעזשי פון אויסגעצייכנטען
GUSTAW UCICKI
אין די הויפטראלן:
BRYGIDA HELM
WILLY FRITSCH
אויסערן פראגראם: פאראמאנט-ביילאגע און אקטואליטעטען פון לאנד.

פאפולערע פרייזן. הנחה-בילעטן גילטיג. אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמיטאג, שבת, זונטאג און יום-טוב 1 בייטאג.

מענער-היטען
איז גרעסטען אויסוואהל
בעקומט מען נור ביי

וואיעוואודזטווע געשטראכען פאזיציעס פון מאגיסטראט-בודזשעט

שטאטישע בעאמטע אינטערווענירען אין אינערן-מיניסטעריום

(2) די וואיעוואודזטווע האט געשטראכע פארשידענע פאזיציעס פון מאגיסטראט-בודזשעט ווי: די גראטיפיקאציע 15 פראצ. פאר די שטא טישע בעאמטע, וואס איז אנגענומען געווארען אין שטאט-ראט, די פאזיציע פון קאמונאלען צו שלאג. די וואיעוואודזטווע טרעט אויך איצט ארויס געגען א הוספה פאר די שטאטישע בעאמטע פון די נידריגסטע קאטעגאריעס.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט דער פאראיין פון די שטאטישע בעאמטע אפגעהאלטען א פער־זאמלונג, אויף וועלכער ס'איז בעשלאסען געווארען צו אינטערווענירען דערוועגען אין אינערן-מיניסטעריום

נייע פערוואלטונג פון זשור־נאליסטען-סינדיקאט

זונטאג איז פארגעקומען אין גאלדענעם זאל פון „גראנד-האטעל" די אלגעמיינע פערזאמלונג פון זשורנאליסטען-סינדיקאט. נאכ'ן אויסהערען דעם בעריכט פון דער פערוואלטונגס-טעטיגקייט האט די פערוואלטונג בעקומען אן'אבסאלוטאריום. דאן זענען פארגעקומען די וואהלען צו דער נייער פערוואלטונג: פרעזעס גומקאווסקי, פערוואלטונג: די רעדאקטארען גליק, קארגעל, קאלטאנסקי, קא־זשעלסקי און ראוויטש. אלס דעלעגאט פון דער יידישער סעקציע אין דער אלגעמייגער פערוואל־טונג איז בעשטימט געווארען י. ראזענבערג.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) ליינווובער (פל. וואלנשטשי 2), הארט-מאן (מליארסקא 1), דאנילעצקי (פעטריק. 127), פרעלמאן (ציגעל גאס 32), צימער (וואולטשאנ־סקא 37), וושיצקי (נאפיורקאווסקא 27).

שקל-אקציע פאר'ן יאהר תרצ"ב

היינטיגע וואך האט זיך אנגעהויבען די היי־יעהריגע שקל-אקציע פאר'ן יאהר תרצ"ב. דער פרייז פון שקל פאר'ן היינטיגען יאהר איז 1 זלאטי. די שקל-אקציע ווערט געפיהרט דורך די מיטגלי־דער פון די יוגענד-ארגאניזאציעס און ציוניסטישע גרופירונגען. אין צוזאמענהאנג מיט דער אקציע ווערט געפלאנט איינצוארדנען א רייה קלענערע און גרעסערע פערזאמלונגען.

עס ווערען אויך אין די נאהנסטע טעג געעפענט פערקויפס-שטעלען אין די פערשי־דענע טיילען אין שטאט, כדי צו פערלייכטערן יעדען איינעם צו בעקומען דעם שקל.

די יודישע פרוי פאר'ן גאולת הארץ

ווי בעקאנט האט די אלוועלטליכע צענ־טראלע פון פרויען-פערבאנד „וו.י.ז.א." פראקלא־מירט ל"ג-בעומר אלס טאג פון דער יודישער פרוי פאר'ן קרן קימת לישראל.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, האט די היגע אפטיילונג פון „וו.י.ז.א." בעשלאסען איינצוארד־נען דעם היי-יעהריגען ל"ג-בעומר א רייה פער־אנשטאלטונגען, די הכנסות פון וועלכע עס זענען בעשטימט לטובת דעם יודישען נאציאנאל-פאנד.

דער קאמיטעט, וועלכער פערנעהמט זיך מיט'ן איינארדנען די פעראנשטאלטונגען, איז שוין צוגעטרעטען צו מאכען אלע נויטיגע פארבערײ־טונגען און עס ווערען געמאכט אנשטרענגונגען, אז די אימפרעזעס זאלען אויספאלען זעהר אימפאזאנט

פון געריכט

די טעג איז פארגעקומען דער פראצעס געגען אלעקסאנדער מייזנער און עמיל נעסטפאגעל, וועלכע זענען געווארען בעשולדיגט אין וועלען דערהרגענען זייער פאטער. מייזנער איז בעשטראפט געווארען מיט 8 יאהר שווערע תפיסה און נעסטפאגעל איז פרייגעשפראכען געווארען. איהם האט פערטיידיגט אדוו. מאקסימיליאן רובין.

קאנצערט פון יודישע מוזיק אין „הזמיר"

דעם קומענדיגען שבת אווענד ארדענט איין דער היגער „הזמיר" א קאנצערט ספעציעל געוויד־מעט יודישע מוזיק.

אין פראגראם פון קאנצערט געהען אריין שא־פונגען פון די בעדייטענסטע יודישע קאמפאזיטארע דערונטער אויך א רייה לעצטע ארץ-ישראל-שא־פונגען. אין קאנצערט נעמען אנטייל סאליסטען, ארקעסטער און כאר פון „הזמיר".

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע

דירעקציע: ד. צעלמייסטער און א. בעזמאז.

א צויבער-אווענד פון 1001 נאכט

דער גאנצער יודישער טעאטער-עולם.

קומט מארגען, מיטוואך, דעם 4-טען מאי צום

גראנדיעזען אבשידס-אווענד

פון אונזער

דזשעק רעכטצייט

צוזאמען מיט דער בעליבטער ארטיסטין-זינגערין יוכבד זילבערג

א טעאטער-אווענד, וואס מען וועט לאנג געדענקען.

3 חדשים האט דזשעק רעכטצייט טריאומפירט אין לאדז.

3 שלאגער-אפערעטען אין איין נאכט!

לעזט! אויז בעוואונדערט דאס געזעגנונגס-פראגראם לעזט!

ספעציעל בעארבייט מיט אלע נעזאנגען און טענץ.

1) יאנקעלע כוואט,

2) איציקל גנב,

3) דער פרייליכער ציגיינער

— צום — געזעגענען!

א) געזעגנונגס-רעדעס,

ב) פרעכטיגע לידער,

ג) א בוקעט פון געזאנג, הומאר, טענץ

אנהויב 9 אוו., ענדע 2 ביינאכט

אנטייל נעמען: דזשעק רעכטצייט. יוכבד זילבערג, פר' אמועל, בעזמאן, האניגבוים, טופמאן, רובינא. זיסעלע גירלס. מענער: אייזענ־בערג, אמ־זעל, באלביר־סקי, גוט־מאן, האמ־בורגער, הא־ניגבוים, הערש־קאוויטש, טופמאן.

טעכנישע לייטונג— קלמן גוטמאן.

סופליאר — מ. אייזענבערג.

א ספעציעל הומאריסטישער מאנאלאג פון י. אבערזשאנעק „צרות פון אנ'-אימפרעסאריא" וועט אויספיהרען צום 1-טן מאל אין לאדז מ. ווינדער

אויסער אלע אנטייל-נעמער וועט יוכבד זילבערג זינגען 1) א היים. 2) לאד, פאיאץ, א היים, לאד. 3) דאס פרעכטיגע יודישע ליד דזשעק רעכטצייט עפעס נייעס ??? און אויף דעם פערלאנג פון פובליקום.

פערגרעסערטער ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון דיריגענט לעאן זעלמאן.

קיין איין יודישער טעאטער-בעזוכער וועט נישט פעהלען מארגען, מיטוואך אין פילהארמאניע

! גארדעראבע פריי !

! בילעטען צו ביליגע פרייזען !

צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

עקספארטור-פרייקארטען קאטעגאריש נישט גילטיג.

די ווארשאווער אפטיילונג פון דער פירמע באטא אין א נייעם לאקאל

אונזער הויפט-שטאט איז צוגעקומען א נייער רעפרעזענטאציאנס-מאגאזין די פירמע באטא האט איבערגעטראגען זיין שיך-מאגאזין אין א נייעם שעהנעם לאקאל אויף מארשאלקאווסקא 137.

די נייהייט, וואס איז ביז איצט געווען נישט בע קאנט וועט זיין דער פעדיקור-אטעליער ביים שיך־מאגאזין, פון וועלכען יעדער אייציגער וועט קענען פאר א מינימאלען אבצאהל געניסען. א טייל באטאס שיך איז פראדוצירט געווארען שוין אין לאנד אין א ניי איינגעארדענטע פאבריק.

קירצליך וועט מען אין די געוועלבער פון באטא פערקויפען אויסשליסליך אינלענדישע שיך, פרא־דוצירט גענצליך פון פוילישען רויה-לעדער און דורך פוילישע ארבייטער.

די ראציאנאליזאציע פון דער פראדוקציע וועט ערמעגליכען דער פירמע נאך ווייטער צו פערקלענע־רען די פרייזען, כדי די ברייטע שיכטען פון דער געזעלשאפט זאלען זיך קענען בעזארגען מיט שעהנע און דויערהאפטיגע שיך. צוליב די ווייטערדיגע רע־דוקציעס פון די פרייזען אויף די שיך, וועט זיך דערמיט פערגרעסערען די בעדערפענישען אויף אר־בייטער און האנדעלס-אנגעשטעלטע אין דער דא־זיגער אינדוסטריע.

א צושניטענער קערפער אויף די באהן-שינעס

(2) נעכטען האלב 1 ביינאכט, ווען ס'איז אדורך דער צוג, וואס גייט פון ווארשא קיין קאליש האט לעם דארף רעדקיניא ביי קארלעוו א דרוזש־ניק געפינען אויף די באהן-שינעס א צושניטענעם קערפער פון א יונגערמאן.

פאליציי האט דערוייל פעסטגעשטעלט, אז דער דער'הרגעטער איז דער 29-יאהריגער ארבײ־טער פראנצישעק מאראווסקי.

דער טויטער קערפער איז אריבערגעפיהרט געווארען אין פראזעקטאריום.

רעפעראט פון ד"ר י. לעמבערג

די טעג האט זיך צוריקגעקעהרט פון ארץ־ישראל איינער פון די בעקאנטע ציוני. עסקנים אין פוילען ד"ר י. לעמבערג, מיטגליד פון ציונ. צ. ק.

די ראדיקאל ציונ. ארגאניזאציע „התחיה" אין לאדז וועט אויסנוצען די געלעגענהייט און אין די נאהענסטע טעג איינארדנען אן'עפענטליכען רע־פעראט פון ד"ר י. לעמבערג, וועלכער וועט זיך טיי־לען מיט זיינע איינדרוקען פון ארץ-ישראל.

אינטערנאציאנאלע רינג-קאמפן אין ספארט-צירק אין לאדז

מארגען מיטוואך, דעם 4-טען מאי וועט אין דעם בעקאנטען ספארטאווע-צירק נארוטאוויטשא 61 זיך אנהייבען דער אינטערנאציאנאלער רינג-קאמף - טורניר, עס וועלען זיך בעטייליגען די בעדייטענדסטע וועלט-רינג-קעמפער ווי: טעאדאר טארנא, וועלכער וועט נאך א 10 יעהריגער אבוועזענהייט אויפטרע־טען אין זיין געבורטסשטאט. דער שפאניער אליוויע רא, דער עראבערער פון 1-טען פריז, דעם גאלדע־נעם פאס אין היי-יעהריגען ווארשאווער טורניר, וועלט-מייסטער קאוואק (וויען) טעאדאר שטעקער, מאקס קראוזער, טרענער פון „בר כוכבא" מירנא א. אנד.

אנפיהרען מיט'ן טורניר וועט ווי שטענדיג דער בעקאנטער פעראיינס-ריכטער ה' בראנסקי, דער טור־ניר געפינט זיך אונטער דער קאנטראל פון אינטער־נאציאנאלען אטלעטען-פערבאנד.

היינט געזעגנונגס-קאנצערט פון אימרע אונגאר

היינט דינסטאג, 8.30 אווענד קומט פאר אין פילהארמאניע-זאל דער געזעגנונגס-קאנצערט פון פענאמענאלען יודישען בלינדען פיאניסט אימרע אונגאר.

זיינע ביז איצטיגע אויפטריטען האבען איבער־געלאזט אויף די צוהערער א זעהר שטארקען איי־דרוק.

פון „ארט"

דאס פראגראם „פייגעל אינדערלופטן"

דער „ארט" פערענדיגט זיינע היי-יעהריגע גאסטשפילען אין לאדז.

עס ווערען געגעבען די לעצטע פארשטעלונגען פון דעם יום-טוב-פראגראם א. נ. „פייגעל אינדער־לופטען".

היינט, ווערט געשפילט 2 מאל — 8 און 10 אין אווענד.

DR. MED. J. ŁUBICZ

כירורג-ארטאפעד

פאלודביאווא 9, טעל. 183-17

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

אייגענע פראצעדורע פון זעלבסטליכע ארטאפעדישע אפאראטען ווי: חקלארקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גארסעטען א. אז. וו.

נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.03 נאכמיטאג.

דער פייערליכער אבשידס-אווענד פון דזשעק רעכטצייט

מארגען, מיטוואך אין פילהארמאניע

מארגען, מיטוואך. וועט ענדליך פארקומען דער פרוואָרטעטער געזעגענונגס-אָוועגד פון ליבלינג דזשעק רעכטצייט צוזאמען מיט דער אַרטיסטין-זינגערין יוכבד זילבערג.

געשפילט וועט ווערען א פראָגראם פון אַלע שלאָגער-אָפערעטען, וואָס דזשעק רעכטצייט האָט אויפגעפיהרט אין לאָדז: 1) „יאנקעלע כוואט" 2) „איציק'ל גנב", 3) פרעהליכער ציגיינער", מיט אַלע געזאנגען און פאָלקס-טענץ. נאָך דער פאָרשטעלונג א פרעכטיגער געזעגנונגס-קאָנצערט.

ראַדיאָ-פּראָגראם

דינסטאג, דעם 3 מאַי 1932

10,00 גאָטעסדינסט, 11,58 צייט-סיגנאל, 12,15 סימפאָנישער פריהמאָרגען. 3,00 קאָנצערט, 3,55 פאר קינדער, 4,20 וועגען 3. מאי, 5,30 פאָרלעזונג, 5,45 נאָכמיטאָג-קאָנצערט, 7,00 פאַר-שידענעס, 7,20 רעפערטואַר, 7,35 ספּאָרט, 7,45 פון ווילנע, 8,15 נאָכמיטאַג-קאָנצערט, 9,55 פא-ליטטאָן, 10,10 געזאנג, 10,40 קאָמוניקאט, 11,00 טאנץ-מוזיק.

ביי פערגיפטונגס-ערשיינונגען

ארויסגערופען דורך פערדארבענע געהרונגס-מיטעל בּידרעט די ופּאַרטיגע אנהעגרונג פון נאטירליכען ביטערוואסער

Franciszka Józefa

א הויפטמעכליך הילפסמיטעל. צו בעקומען אין אלע אפטייי- קען און מקלאָר-אפטעטשנעם.

היינט וועט גאנץ לאדז זיך טרעפען

אויף דער פייערליי- כער ערעפנונג פון „SCALA"

וואו דאס טעאטער

„QUI PRO QUO"

פון וואַרשא וועט רעפּרעזענטירען די אינטערנאציאָנאַל-רעוו! א. נאמען:

„Nos do Góry"

אַנהויב פון די פארשטעלונגען: 8 און 10 אָווענד.

פאָרפערקויף פון בילעטען אין די קאַסעס פון „Scala" אין די שעה'ן פון 11—2 און פון 5—8 אָווענד. 2807

זאל פילהארמאניע

שבת, דעם 7-טען מאי ד. י., האלב 11 אינדערפריה

איינמאליגער אויפטריט

פון די בעקאנטע און בעליבטע ארטיסטען

אידא קאמינסקא און ז. טורקאוו

אין דער וועלט-בעריהמטער שפאנענדער דראמע

דאס געשריי פון געוויסן

דראמע אין 3 אקטען פון לודוויק ווערנעו.

בילעטען צום פרייז פון 75 גר. ביז 2,50 שוין באקומען אין פילהארמאניע-קאסע

טעלעגראמען

מין. זאלעסקי פאהרט היינט ארויס קיין גענף

וואַרשאַ, 2. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ-רעספאָנדענט). דער מיניסטער זאלעסקי פאָהרט ארויס דעם 3. ד. ח. צוריק קיין גענף אויף דער סעסיע פון דעם פעלקער-בונד.

היטלעריסטישע דעפוטאטען און ראטמענער אין עסטרייך זענען זיך מתחייב נישט צו האבען קיין שום מגע-ומשא מיט יודען

ווין, (יט"א). אַלע ניי-געוועהלטע נאַציאָ-נאַל-סאָציאַליסטישע מיטגלידער פון וויענער שטאט ראט און די נאַצי-דעפּוטאַטען פון עסטרייכישען פאַר-לאַמענט האָבען אונטערגעשריבען אַ התחייבות וועל-כע פאַרוועהרט זיי צו האָבען וועלכע עס איז פּאָליטי-שען אָדער געשעפטליכען מגע-ומשא מיט יודען. דאָס נישט אָפּהיטען די דאָזיגע התחייבות ציהט נאָך זיך דאָס פערלירען דעם מאַנדאַט צום שטאָט-ראט. עווענטועל בּאַרלאַמענט.

עראפלאן - קאטאסטראפע

פּראַג, 2 (ספּ. טעל.) דאָ איז ארונטער-געפאלען א מיליטער-עראפלאן.

די פליהער זענען דער'הרג'עט געוואָרען.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אוירען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען

11-טעז ליסטאפאד 9

קאנסטאנטינער טעלעפאן 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע ונערושער 17 פון 10 — 11

גענוע. עסטרייכישער קאנצלער זייפעל איז קראנק געווארען

וויען, 2 (ספּ. טעל.) נאָכ'ן צוריקקעהר פון זיין ים-רייזע אין דער גענוע, קאַנצלער זיי-פעל קראַנק געוואָרען אויף א שאַרפען בראָנכיט. די היץ דערגרייכט 39 גראַד.

„דער מאָרגען" איז מודיע, אז זייפעל איז קראנק אויף די לונגען, זינט ווען עס איז אויף איהם געמאכט געוואָרען דער רעוואָלווער-אטענטאט אין יאָהר 1925.

די קויל איז דאן געבליבען שטעקען אין די לונגען, און זיך צטוואָס ארונטערגערוקט נידע-ריגער, ארויסרופענדיג אנ'צינדונגס-פּראָצעס.

בע'גנב'עט א קעניגליכע פאלאץ

לאָנדאָן, 2 (ספּ. טעל.) אינ'ם פּאַלאַץ פונ'ם פּאָרטוגאַלישען עקס-קעניג עמאַנועל אין טוויקינהעם איז געמאכט געוואָרען אנ'איינברוך-גנבה.

נישט אכטענדיג דערויף, וואָס דער עקס-קעניג מיט זיין פרוי פערמאָגט 30 פּערזאָן דינער-שאַפט, האָבען זיך די באַנדיטען דאָך אריינגע-קראָגען אינעווייניג אין הויז אריין און צוגערויבט וויכטיגע דאָקומענטען, אנטיקען, טייערע קונסט-בילדער און הויז-זילבער.

מען איז זיך משער גלייכצייטיג, אז די גנבה האָט אויך געטראָגען א פאָליטישען כאראַק-טער, מחמת פון דעם עקס-קעניג'ס שטאָלענער קאסע איז פערשוואונדען געוואָרען א פּעקעל מיט פּאָליטישע קאָרעספּאָנדענץ פון א זעהר וויכטיגער בעדייטונג.

ציהונג פון דער „דאלארובקע" געוואונענע פרעמיעס פון דער בוי-הלוואה

וואַרשא, 2 (טעלעפאָניש). היינט איז פאָר-געקומען די ציהונג פון די פרעמירטע הלוואות: די 4-פראָצענטיגע דאָלאר-הלוואה (סעריע 3) און די 3-פראָצענטיגע בוי-הלוואה (סעריע 1).

דער רעזולטאט פון דער דאָלארובקע-ציהונג איז פאָלגענדער:

1 פרעמיע 12.000 דאָלאר נומער 422354.

2 פרעמיעס צו 3000 דאָלאר נומערן: 419551 1185194.

7 פרעמיעס צו 1.000 דאָלאר נומערן: 939614 885415 1172164 800252 1087241 816982 36992.

10 פרעמיעס צו 500 דאָלאר נומערן: 396147 352088 1484539 525881 578650 651283 319202 583763 851778 513 1161.

75 פרעמיעס צו 100 דאָלאר נומערן:
616512 44091 66538 346151 1176104
961770 410361 610322 11027 782041
1338424 828841 1208294 650168 1305004
1390609 1098691 1047557 845168 1324371
455740 993232 1340312 1337518 736667
426451 1396111 860521 793313 475539
810637 254947 1385745 939376 1127721
168282 228513 16149 417718 1179373
96489 238554 808826 885088 56115
679388 779351 1178964 480867 1021393
198243 394389 771669 944147 312671
132542 1219533 1320610 764150 502312
533245 180204 731954 183418 160110
1018218 034333 1448127 812693 1457456
1227913 232968 391472 1246108 892610.

דער רעזולטאט פון דער בוי-הלוואה-ציהונג איז פאָלגענדער:

1 געווינס 250.000 זל. נומער 357407.

1 געווינס 50.000 זל. נומער 947245.

10 געווינסען צו 10.000 זל. נומ' 754513 523458 88554 591263 356765 963847 685182 428680 702108 149625.

100 געווינסען צו 1000 זל. נומ' 457937
152247 397864 429794 374873 531624
2° 869 218370 540884 386977 475273
269195 451945 762871 603330 436188
545887 665499 517056 260728 272968
512561 933916 896997 449353 702409
486362 163145 771827 81865 996135
221652 981204 124601 338242 277885
189822 826495 950967 403674 565015
344304 318427 697739 113943 912920
499899 299924 48915 983603 530146
124441 464328 496378 802788 672590
942550 870753 485942 112591 373311
308519 315398 478263 394687 859640
224848 510373 342079 421982 33277
85706 272994 169654 873946 42276
1668 478786 353288 632150 210383
670010 248946 411378 645714 910559
266454 987533 817952 115840 221373
135653 432930 312191 571565 658022
792899 926221 805131 283452.

---

8)

ר. איזראעל

דאס בופעט-מיידעל

א סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן פון דער לאדזער ווירקליכקייט

— דאָס מיידעל האָט דאָך געוויס עפּעס וויכ-טיגעס מיטצוטיילען, האָט יהודית געזאָגט, אפשר וועלען מיר זי אויסהערען.

— איך האָב דיר שוין געזאָגט, אַז זי איז נישט ביים קלאָרען זינען, האָט בערגער געענטפערט, ער האָט געהן געוואָלט אַז מאַנקע זאָל דאָס נישט הערען, אָבער דאָס האָט זיך איהם נישט איינגעגעבען מאַנקע האָט דערהערט וואָס בערגער האָט געזאָגט, צו יהודית'ן און זי איז געוואָרען איינגאנצען צו-מישט.

אַזוי איז די מעשה, גוטער ברודער, האָט זי זיך געטראַכט, נו וועלען מיר זיך מיט דיר אָפּרע-כענען אויף אַנ'אַנדער אופן. דיר איז נישט ליב אויסצוהערען דעם אמת אין דער דאָזיגער געשיכטע וועל איך בעסער איצט שווייגען.

מאַנקע האָט זיך בלויז פונאַנדערגעלאַכט, צוגע-קלאַפּט די טיר און איז אַוועק.

— אַז איך האָב דיר געזאָגט, אַז דאָס איז א משוגענע, יהודית, און דו מיט דיין גוט האַרץ וואָלסט געוואָלט די גאַנצע וועלט אויסהערען און יעדען משוגענעם נאָכגעבען זיינע איינפאַלען.

— איך ווייס אַליין נישט, וואָס עס טוט זיך מיט מיר, איך וואָלט מיך אָנגעכאַפּט אָן יעדער שטרוי, אַבי צו געפינען עפּעס אַ רעטונג צו מיין קראַנקען קאָפּ, וואָס וועט איצט זיין, איהם וועט מען הייב-קיגע נאַכט אויפהענגען...

— יהודית, דו קענסט מיך, דו ווייסט, אַז איך בין געווען אייער בעסטער פריינד, דדו ווייסט ווי אי-בערגעגעבען איך בין שטענדיג געווען און איך וועל אייך אויך ווייטער נישט פערלאָזען, איך וועל שטענדיג זיין ביי דיין זייט.

— וואָס וועל איך האָבען דערפון?...

יהודית האָט זיך געביסען די ליפּען, זי האָט אַליין נישט געוואוסט פאַרוואָס אָבער דאָס געוויסען האָט זי געפּלאָגט, זי האָט זיך געפיהלט אַזוי ווי שולדיג אין דעם אומגליק פון איהר מאַן, וואָס איז אויך איהר אייגענע קאומגליק. אָבער פאַרוואָס? פאַר וואָס האָט זי אַזעלכע געדאַנקען? מיט וואָס איז זי שולדיג אין דעם אַלעמען?

יהודית איז געווען פערצווייפעלט און רעזי-גנירט.

קאפיטעל 6

בעריש מוז וועט נישט שענקען

אויף צומאָרגענס פריה האָט מאַנקע דאָס ער-שטע געכאַפּט אַ צייטונג אין דער האַנד אַריין, זי האָט געוואָלט וויסען וואָס ס'איז געוואָרען מיט דעם פערמשפּטען פראַנקענשטיינען. זי איז נישט געווען אַזוי שטאַק בעקאַנט מיט דער געריכטס-פּראָצעדור

אָבער זי האָט געוואָלט וויסען וואָס מיט איהם איז געוואָרען, זי האָט זיך דאָך בשום אופן נישט גע-קענט פאָרשטעלען אַז אַ פולשטענדיג אומשולדיגער מענש זאָל אויפגעהאָנגען ווערען, זי האָט געהאָפּט, אַז אין דער לעצטער מינוט וועט געשעהען עפּעס אַזעלכעס וואָס וועט אויפקלערען דעם גאַנצען ענין.

איהרע הענד האָבען געציטערט ווען זי האָט גע עפּענט די צייטונג, זי האָט געזוכט שורה נאָך שורה, ביז זי האָט זיך ענדליך אָפּגעשטעלט אויף אַ ידיעה מיט אַ פעט-געדרוקטען איבער-קאָפּ „דער מערדער פראַנקענשטיין איז היינט פאַרטאָגס אויפגע-האָנגען געוואָרען, ביז צו דער לעצטער מינוט האָט דער פערמשפּטער געטענהט אַז ער איז אומשולדיג".

מאַנקע איז אַזש בלאַס געוואָרען, דאָך איז עס געשעהן. זי האָט געטון אַלץ וואָס איז געווען אין איהר רשות, זי האָט געוואָלט זאָגען אַלץ וואָס זי ווייסט וועגען דעם, הגם דאָס איז געווען פערבונ-דען מיט אַ געפאַהר פאַר איהר אייגען לעבען. דאָס האָט זיך איהר נישט איינגעגעבען, אָבער צי דאַרף זי איצט שווייגען...

איהרע געדאַנקען זענען איבערגעריסען געוואָ-רען מיט'ן אַריינקומען פון בעריש מוז'ן, אין דער שענק אַריין. ער איז גלייך צוגעגאַנגען צום בופעט וואו ס'איז געשטאַנען מאַנקאַ און בעשטעלט אַ שטאַרקען שנאַפּס, ער האָט דאָס אַראָפּגעשטונקען ווי אַ געניטער טרינקער, זיך אַביסעל פערהוסט און דאַן אַ זאָג געטון:

— מאַנקע, אויף דעם אָרט, וואו איך שטעה איז ברוך דערשאָסען געוואָרען, נישט אמת?

— יאָ, האָט מאַנקע געענטפערט.

— ער האָט מיט דיר גערעדט אַזוי ווי איך איצט.

— יאָ.

— און איך קען איצט אויך דערשאָסען ווערען אַז קיין האָהן זאָל נישט קרעהען און מ'זאָל דער-

נאָך נישט וויסען אַפילו ווער ס'האָט געשאָסען, אָבער איך זאָג דיר מאַנקע, גאָט זאָל מיר אַזוי העל-פען, אַזוי ווי אַ דשטעה דאָ אויפ'ן אָרט פון גע-שטופּעלטען ברוך, אַז איך וועל נישט פריהער שוי-גען ביז איך וועל די פענטאַקעס נישט אויסלערנען קיין שכל, ביז איך וועל זיי נישט פערטרייבען וואו דער פעפער וואַקסט.

— דו ביזט נאָך אַזאַ פרייער בעריש, דו האָסט דיך איינגעשמועסט, אַז נאָר די פענטאַקעס זענען שולדיג און איך ווייס אַז דאָ זענען פערמישט נאָך אַנדערע מענשעלעך, גאַנץ „וויטישע", עלטע גאַנטע הערען.

— דאָס איז מעגליך, אַז די פענטאַקעס שטע-קען אויך דערין, און דו מיינסט מאַנקע האָט בעריש ווייטער געזאָגט, אַז דעם מענש וואָס מ'האָט היינט אויפגעהאָנגען איז נישט דערהרגעט געוואָרען דורך דער חברה?

— איך ווייס עס שוין דווקא יאָ, איך בין דערין אַפילו איבערצייגט אַז ער איז גאָרנישט שולדיג.

— מאַנקאָ, איך ווייס אַז דו האָסט מעהר ידי-עות וועגען דעם ווי אַלע צוליב דעם בין איך אַר-הערגעקומען צו דיר, זאָל מיר גאָט אַזוי העלפען, זאָל מיר מיין מאַמע אַזוי לעבען, ווי איך וועל נישט פריהער שווייגען ביז איך וועל נישט נקמה נעהמען אין די „שטשעניאַקעס". זאָג מיר, מאַנקע דו וועסט מיר העלפען דערין?

— איך ווייס עס שוין דווקא יאָ, איך בין אמת זאָל אַרויסקומען, אָבער איך האָב מורא, דו ווייסט נישט ווי אַזוי זיי זענען אָרגאַניזירט.

— אין זייער טאַטענס טאַטען אַריין איך וועל זיי ווייזען ווער ס'איז עלטער.

(פאָרטזעצונג קומט).

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26

הייבט אויז פאלג. טעג!
גרויסער דאפעלטער שלאגער-פראגראם!

I.
„בלוט אין דער מדבר"
אין די הויפט ראלעו : Jack Holt, Dorota Sebastian

II.
דאס שפילעז זיך מיט ליבע
אין דער הויפט-ראלע: **HENRI GARAT**

אנהויב אין געוועהנליכע טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג 12 בייטאג.
קירצליך: „ס'האריץ פון א לידער-זינגער"

לאדזער געגענזייטיגער הילפס-פעראיין אויסצובארגעז אהז-פראצענטיגע הלואות „גמילת חסדים" גלובנא 62
בעקאנטמאכונג.
זונטאג, דעם 8-טען מאי 1932, 3 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר אי אייגע ע ׳ לאקאל גלובנא 62

די יערליכע • אלגעמיינע פערזאמלונג
צום ערשטען טערמין ביי צוויי דריטעל מיטגלידער מיט פאלג. טאג-ארדנונג: 1) וואהל פון א פרעזידיום, 2) טעטיגקייטס-בעריכט פאר'ן יאהר 1931/2, 3) בעריכט פון דער רעוויזיאנס-קאמיסיע, 4) בעשטעטיגען דעם בודזשעט פאר'ן יאהר 1932/3, 5) וואהלען פון א פערוואלטונג, רעוויזיאנס-קאמיסיע און קאנדידאטען, 6) פרייע פארשלאגען.

בעמערקונג: פאלס ביי א נישט גענוגענדער צאהל מיטגלידער, קומט די פערזאמלונג פאר דעמזעלבען טאג 7 א זייגער אווענד אין אייגענעם לאקאל און וועט גילטיג זיין ביי יעדער צאהל מיטגלידער. דעריבער בעטען מיר אלע מיטגלידער צו קומען פינקטליך.
די פערוואלטונג.

יבשה-טראנספארטען מיט אויטא-לאסטוועגען
באהן-עקספעדיציעס
איבערציהונגען, מאגאזינירונג
ערלעדיגט קאנקורענצלאז

Łódzko-Warszawskie Tow. Transportowe,
Sp. z o. o.
Łódź, Juljusza Nr. 1, tel. 206-90.
רעפרעזענטאציעס פון דער פירמע
Dom Ekspedycyjno-Przewozowy
Bronisław Seidel i S-ka
Sp. z o. o.
Warszawa, Wronia 33, tel. 712-89.

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע
גרויסער אויסוואהל

שפאצירוואגענס
אייזען - ניקעל-
בעטען
מאטראצען
ספרענזינאווע „Patent"
ווילזשימאטשקעס
אמעריקאנער
צו בעקומען אין פאבריקס-לאגער
„DOBROPOL", Łódź
Piotrkowska 73 (אין הויף)

א לאנגיעהריגער
מיליטער-בעאמטער
שרייבט ערלעדיגט אין אלע מיליטער-זאכען
ספעציאליסט אין שרייבען פון ביטעס פאר
איינציגע שפייזערס
מאז
פעטריקאווער 10

— דורך —
עברי 3 חדשים
פון א-ב ביז עברי און דאוונען דורך 3 חדשים ווערט געלערנט מיט קינדער פון 4 יאהר אן דורך מלמדים-ספעציאליסטען אין דעם בעוואוסטען רעליגיעזען
גן-ילדים • פרעבעל-שולע •
ביים בית-ספר „תורה-ודת"
פל. וואלבאשטשי (נייע שטאט) **6**
קינדער פון 4 ביז 8 יאהר ווערען אהיימגעפיהרט דורך א ספעציעלען מענש.
איינשרייבונגען ווערען אנגענומען פון 11–1 מיטאג.

לעטשניצע
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
11 בזשעזשינער 11
טעלעפאן 137-63
ס'נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען
וואלינסקי, זאלצוואסער, לוביטש, סלאבאדסקי, קערשנער, שיפמאז, שמירגעלד, שמערלאווסקי
ווי אויך וויזיטעז אין שטאט.
עלעקטריזאציע, אנאליזען, דענטיסטישער קאבינעט
צאהן-ארצט לאזשינסקא-סטאראפאלסקא
א בעראטונג ביים אויגען-דאקטאר נאר 3 זל.

זיכערע הילף און א רפואה
אהז א אפעראציע, אן בלוט, אהז א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר הראנקע אויף קילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פעלט ארויין אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל געזעענע היילבאנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר דאקטאר בראכירעווינר בעוויזען זיכער דעם שווערסטען און געפעהרליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס, לייטונגען מיט היילבאנדאזשען און פלאט-פיס, ספעציעלע איינלאגען אין די שיך ראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאט-פיס, ספעציעלע איינלאגען אין די שיך קינסטליכע גוטענע פיס און הענד, גוטענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT, Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר בראנטש, פראפ. ד"ר י. מאריש-לער, פראפ. ד"ר בר. קיפראנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.
דערמיט דריק איך אויס מיין בעסטען דאנק דעם ה' ד"ר. י. ראפאפארט, ספעציאליסט פון היילארטאפעדישען אנשטאלט, וואלטשאנסקא 10, פאר אפעראטעהן מיין זוהן אין עלטער פון 7 יאהר, וועלכער איז קראנק געווען אויף א ברוך און אלע לאדזשער כירורגען האבען אויפגעגעבען די האפנונג, נור דער דירעקטאר ראפאפארט האט איהם אפגעראטעוועט.

Jankiel Rojtman, Cegielniana 35
lub Kilińskiego 40

אזעלכעס איז נאך נישט געווען!
קינדער-גומי-מענטעלעך אין א גרויסען אויסוואהל אין אלע גרויסען פון 5 זל. אן עמפפעהלט די איינציגע פאבריק פון גומי-מענטלען
M. BOTJAŃSKI, ul. Ogrodowa 9. 2808

ווארנונג!
איך ווארן דעם לאקאטאר **יעקב אדלער**, אז אויב ער וועט נישט אין משך פון 3 טעג אויסקויפען די פראטעסטירטע וועקסלען, וואס ער האט געגעבען דורך דער דין תורה ביי הרב ר' מרדכי ניסן קריגל פאר דירה-געלד, וועל איך געצוואונגען זיין די עקסמיסיע אויסצופיהרען לויט דעם פסק דין, וואס איז געמאכט געווארען.
מיט אכטונג
אדמיניסטראטאר פון הויז פאלודניאווא 13
גאלדבערג. 2792

Dr.
I. Dynenson
POWRÓCIŁ. 2758

Samochody
i motocykle używane,
Kupno, sprzedaż, komis
zamiana.
Auto-Agencja
Gdańska 82 tel.189-28

פרייז פון אנ'אנאנס
ביז 15 ווערטער
נור 1 זלאטי

קריינע אנאנסעז

פרייז פון אנ'אנאנס
ביז 15 ווערטער
נור 1 זלאטי

לאקאלען

פון זאפארט איבערצוגעבען א שטוב מיט 2 פענסטער, ביליג. צו ערפאהרען זגערזשער 5, וו. 18. 2804

א וואוינונג פון צוויי צימער און קיך, פארטער, פון זאפארט איבערצוגעבען. צו ערפאהרען: קילינסקיעגא 133, וו. 13. 2795

איבערצוגעבען פון זאפארט א זוניגע שטוב מיט 2 פענסטער אין בעסטען צענטרום שטאט פאר שפאט ביליג צוליב אפרייזע. צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע. 2806

איבערצוגעבען א שטוב מיט א קיך אויף ציגעלגאס 29, מאסלאוויטש. מעקלערס געוויגשע. 2789

איבערצוגעבען א צימער און קיך מיט בעקוועהמליכקייטען אין בעסטען צענטרום פון שטאט פילסודסקיעגא 4, פארטער, וו. 33. 2802

א צימער צו שלאפען פאר 1 אדער 2 אנשטענדיגע יונגעלייט איז אבצוגעבען. צו ערפאהרען פיעטריקאווער 28, וו. 10. 2811

פרייע פאסטענס

א נייהערין אויף א קריטע-מאשין, ספעציאליזירט, ווי אויך א האנדנייהערין, קענען זיך זאפארט מעלדען צעגעלניאנא 4, וו. 12. 2809

א שעלקע-נייהער ווערט געזוכט ביים שעלקעמאכער, נאוואמיעסקא 6. 2785

עס ווערט געזוכט א וועש-נייהערין א מעדעל, עס קען זיין פון דער פראווינץ מיט עסען און שלאפען. זשעלאנא 51 בערען, פראנט 2-טער שטאק. 2788

א נייהער ווערט געזוכט צו א קאמאשען-שטעפער קאנסטאנטינער 50 ביי וואלף. 2799

א קוואליפיצירטער נייהער צו א שטעפער ווערט פון זאפארט געברויכט ביי זיסמאן זגערזשער 21. 2800

אכטונג! עס ווערט געזוכט א יונגע נגעבאלדיגע צאהלונג. פארצוג שטעפער. ערפאהרען: 11-go Listopada 50. m. 6. 2790

עס ווערט געזוכט א פרוי, וואס וויל קאכען מיטאגען פאר א פאר יונגעלייט סטאלע. אפערטען אין אדמיניסטראציע פאר ".H". 2794

א שטעפער-געזעלען, א נייהער און א פאמאצניק-ריכטעווער, קענען זיך מעלדען באזארנא 10 שעי לעמעל. 2810

א קוואליפיצירטער האנד-נייהער ווערט געזוכט צו דאמען-בעשטעלט ביי ח. וואידיסלאווסקי, טראוגוטא 4. 2801

עס ווערט געברויכט לערן-מיידלעך ביי דער נייטארין זשעראמסקיעגא 43, ביי גאטליב. 2808

נויטיג אנ'אונטערמאשינער, ווי אויך אנ'אויספרעסער צו 1-טער סארט מענער-מאגאזין-מארינארקעס. צו ערפאהרען אין אדמ. 2877

קוואליפיצירטע גזועלען צו דאמען-מאגאזין קאנען זיך מעלדען זאפארט צו ל. שלאמאוויטש, זגערזשער 14. 2815

עס איז נויטיג א האנט-יהערין צו מענער-מאגאזין, עס קען אויך זיין פון דאמען-מאגאזין. זיך צו מעלדען קאנסטאנטינער 16, ביי מילער.

גוטע מיטנייערס קענען זיך מעלדען ביי ניעדזשוויעדזש, נארוטאוויטשא 5. 2818

ס'ווערט געזוכט א גוטער ריכטעווער אלעקסאנדריסקא 28, ביי זיטענפעלד, פראנט, 1. שט.

מ'זוכט ארבייט

א פראקטיצירטער יונגערמאן זוכט א פאסטען ביי לעדער בראנזשע. ווענדען זיך Zachodnia 19
2791 Ch. M. Mandelmilch.

פערשידענעס

א שניידער, דאמען-בעשטעלט, נעהמט אן ארבייט. מענטלען צו 20 זל. און קאסטיומען 30 זל. רעיעלע אויספיהרונג, ווסכאדניא 49, שולץ. 2797

א קוואליפיצירטער פאכמאן אין דער שטריקער-בראנזשע בעזיצט איינציגע פיינע מאשינען ווי אויך א גוטע קונדשאפט זוכט א שותף מיט 3.000 – 5000 זל. אפערטען אין אדמ. פאר „פאכמאן". 2798

א מאנגעל צו פערקויפען אדער איבערצוגעבען ביליג פאלודניאווא 3. צו ערפאהרען אין דער בעקעריי. 2816

אבאנעמענט-פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים; אויף דער פראווינץ 6 זל. א חודש; אין אויסלאנד – 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פאראנטווארטליך
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 6 שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . . 60— 4
נאכ'ן טעקסט—12 . . . . . 18— 8
אונטער דער טעקסט 50 פראצ. טייערער. אנאנסען 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א װארט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. [illegible] i D. [illegible]. Redaktor odpowiedzialny: Ch. [illegible]
[illegible] „Najer Folksblat", [illegible] 21.